

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Bərdədə taksi sürücüsü özünü güllələdi

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 10 avqust 2015-ci il Bazar ertəsi № 173 (6201) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Ermənilərin Rusiya rəhbərliyindəki havadarı

Sergey Lavrovun pərdə arxasında Azərbaycan düşmənləri ilə işbirliyinə və kriminal əlaqələrinə dair yeni şok faktlar...

yazısı səh.9-da

"Avrasiya Hərəkatı" bölgələrdə təşkilatlana bilməz, çünki...

yazısı səh.4-də

Güney Qafqazın taleyini dəyişən hadisə - "5 günlük müharibə"dən 7 il ötdü...

yazısı səh.6-da

Yeni yol islahatları da sərnəşinlərin "cibinə girir" - əməkdaşımız avtovağzalda son durumdan yazır

yazısı səh.14-də

Nəqliyyat nazirinin qohumu korrupsiyada ittiham olundu

yazısı səh.7-də

Dənizdə batanların çoxu niyə gənclərdir? - psixoloq səbəblərdən danışdı

yazısı səh.12-də

Ekspert:

"İŞİD-in Türkiyəyə təhdidi Azərbaycana da təhlükədir"

yazısı səh.3-də

Deputat işdən qovulan rəis qohumunun geri qaytarılmasını tələb etdi

yazısı səh.12-də

Obama İrana görə yəhudi lobbisinə meydan oxudu

yazısı səh.6-da

2 nəfərin ölümünə bais olan idmançını cəzadan yayındırırlar

yazısı səh.12-də

Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı hiylə planı

RUSIYA ERMƏNİSTANA GÜRCÜSTANDAN

QURU YOLU AÇIR - təhlükə

Moskva ot basmış Abxaziya dəmiryolunu işə salmaq üçün boşuna hərəkətə keçməyib; işğalçı ölkənin blokadasını götürmək üçün Ankara ilə ortaq və əlverişli fürsəti qaçıran Kreml bölgəyə nəzarət uğrunda yeni ssenari axtarındadır; Rusiya böyük müharibəyə hazırlaşır?..

yazısı səh.8-də

Gənc jurnalist facebook statusuna görə öldürüldü

Rasim Əliyev tanınmış futbolçu Cavid Hüseynovun yaxınları tərəfindən linc edildi; DİN və Baş Prokurorluq birgə bəyanat yaydı; həbslər başladı, futbolçu klubdan uzaqlaşdırıldı; **Əli Həsənov**: "Ölüm faktı xüsusi nəzarətə götürülüb..." yazısı səh.5-də

Aslan İsmayılov: "Bunun adı acgözlük, harınlıq, qudurğanlıqdır..."

yazısı səh.10-da

Fazil Mustafa: "Qarabağ məsələsində istənilən sürprizə hazır olmalıyıq"

yazısı səh.11-də

Həbs edilən iş adamı haqda yeni məlumatlar

yazısı səh.7-də

10 avqust 2015

Pənah Hüseyn

Pənah Hüseyn - çağımızın istiqlal mücahidinin 58 yaşı tamam oldu

Dünya xalq hərəkatının liderlərindən biri, Elçibeyin prezidentliyi dövründə dövlət katibi və baş nazir kimi mühüm dövlət postları tutmuş Pənah Hüseynin doğum günü idi. Pənah bəyin 58 yaşı tamam olub.

Ömrünün 24 ilini təhsilə, 27 ilini isə Azərbaycanın müstəqillik qazanması, demokratikləşməsi işinə həsr edən Pənah Hüseyn ölkəmizin siyasi arenasının parlaq simalarındandır.

Onun ömür və siyasi mübarizə yolu həmişə daşlı-kəsəkli, keşməkeşli olub, fəqət, Pənah Hüseyn heç vaxt yolundan sapmayıb. İki dəfə məhbəs həyatı yaşamış Pənah Hüseyn öz mübarizəsini əsaslı yerə mühakimə olunduğu məhkəmə salonlarında da, parlament zalında da ləyaqətlə, özünəməxsus ritorika ilə aparıb.

O, heç zaman ictimai nüfuzunun, reputasiyasının qayğısına qalmayıb, beyninə hakim kəsilmiş fikirləri deməkdən çəkinməyib. Bu üzdəndir ki, çox zaman o, layiq olmadığı halda haqsız duruma düşüb, böhtanlarla üzleşib, fikirlərini təhrif edərək, kontekstdən çıxararaq cürbəcür yozumlara məruz qoyublar, ancaq Pənah Hüseyn bütün bunlara etina etməyəcək qədər yüksəkdə dayanıb.

Uzun illərdir ki, minlərlə insan onu ictimai nəqliyyatda - metroda, avtobusda görərkən barmaqla bir-birinə göstərərək "Bu şəxs vaxtilə baş nazir olub" deyirlər. Onlar böyük dövlət vəzifəsi tutmuş şəxsin xalqdan biri olduğuna heyətlə baxırlar, ancaq bu, Pənah Hüseyn üçün adı haldır. O, özünü gerçəkdən xalqdan biri sayır və sadə görünməyi, sadə geyinməyi, sadə olmağı üstün tutur.

Pənah Hüseyn savadlı adamdır, ən yüksək təhsilli hüquqçularla da, filosoflarla da eyni səviyyədə müzakirə, polemika aparmağı bacır. O, öz qiymətini almamış, layiq olduğu mərtəbəni tutmamış siyasət adamlarındandır, istiqlal mücahididir.

"Yeni Müsavat" qəzetinin və Musavat.com saytının kollektivi Pənah Hüseyni doğum günü münasibətilə təbrik edir, ona siyasi fəaliyyətində uğurlar arzulayır.

Məşhur azərbaycanlı milyarder məhkəməyə verildi

Telman İsmayılov

Kreditorlar AST qrupunun rəhbəri və qalmaqallı Çerkizov bazarının sahibi Telman İsmayılovu məhkəməyə verib. Bu barədə Rusiyanın "Kommersant" nəşri məlumat yayıb.

Musavat.com xəbər verir ki, Moskva

bankı (Bank Moskvi) biznesmenin ona olan 13 milyard rubl məbləğində borcunu qaytarmağı tələb edir. T.İsmayılovun bu məbləği Moskvada ona məxsus olan daşınmaz əmlakın satılması yolu ilə ödəyəcəyi nəzərdə tutulurdu. Lakin buna dair əldə edilmiş razılışma pozulub.

Bundan əlavə İsmayılovun əmlakına namizədlər arasında digər azərbaycanlı biznesmen Yakov Yaqubovun da adı çəkilirdi.

"Moskva bankı və İsmayılovlar ailəsi problemlili kreditin ödənilməsi məsələsini məhkəməyə müraciət etmədən, AST qrupuna məxsus daşınmaz əmlakın satışı yolu ilə həll etməyə çalışıb. Artıq alıcı da mövcud idi, girov təyin edilmişdi. Lakin sövdələşmə pozuldu və bank məhkəməyə üz tutmaq məcburiyyətindədir", - deyərək qəzet vəziyyətlə ətraflı tanış olan mənbəyə istinadən bildirir.

Telman İsmayılovdan narazı qalan yeganə kreditor deyil. Ötən il Sergey Yançukova məxsus olan "Manqazeya" qrupu Kipr məhkəməsində Telman İsmayılova məxsus 100 milyon ABŞ dolları məbləğində aktivlərin dondurulmasına nail olub. Həbs edilmiş daşınmaz əmlakın siyahısında Moskvada inşa edilən mehmanxana və məşhur Mardan Palace oteli də yer alıb.

Lakin "Manqazeya" qrupu sözü gedən əmlak üzərində real nəzarəti hələlik əldə edə bilməyib. Məhkəmədən bir neçə ay sonra aktivlərin bir qismi kreditorların, o cümlədən Azərbaycan Beynəlxalq Bankının nəzarəti altına verilib.

Hacı İlqar İbrahimovluğa ağır itki

DEVAMM sədri, ilahiyyatçı-filosof Hacı İlqar İbrahimovluğa ağır itki üz verib. Hacı İlqarın anası uzun sürən xəstəlikdən sonra dünyanın dünyasını dəyişib.

Mərhum ələ həmin gün Şüvəlan qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb. Dəfn mərasimində Hacı İlqarın doğmaları və dostları ilə yanaşı, bir sıra ictimai-siyasi xadimlər, "İçərişəhər" Cümə məscidinin icması, media mənsubları iştirak ediblər.

Allah rəhmət eləsin.

□ NURLAN

Bakıda gecə klubunun sahibi gənc qızı döydü

Bakının mərkəzindəki gecə klublarından birində xuliqanlıq hadisəsi baş verib. Lent.az-ın məlumatına görə, Cəlilabad rayonunun Ağdaş kəndinin sakini olan 1990-cı il təvəllüdü Türkan Niftəliyeva polisə müraciət edərək bildirib ki, bir neçə gün əvvəl gecə saatlarında Əliyərbəyov küçəsi 7 ünvanındakı "Night" klubda oranın sahibi Rəhim Əkbərzadə onu döyərək xəsarət yetirib.

Şikayətçi iş adamının onu hansı səbəbdən döyməsini izah etməyib. Araşdırma aparılır.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Qafqazın ilk halal çimərliyi açıldı

Çeçenistanda yalnız qadınların gədə biləcəyi bir çimərlik açılıb. Anspress-in məlumatına görə, geniş sahəni əhatə edən istirahət yeri 3 metr hündürlüyündə hasarla əhatə edilib, qum isə Xəzər dənizi sahilindən gətirilib. Çimərliyə yalnız qadınlar, qızlar və anası, bacısı və nənəsi ilə gələn 12 yaşadək olan oğlan uşaqları buraxılır. Eyni zamanda çimərliyə gələn qadınların müsəlman olması da vacib deyil. Buraya istənilən dini düşüncə sahibləri gələ bilərlər. İstirahət mərkəzində eyni vaxtda minə yaxın qadın istirahət edə bilər.

Çimərlikdə kafe, tibbi məntəqə və namaz otağı da var. Bütün işçilər isə zərif cinsin nümayəndələridir. Hətta xilasedicilər belə Fövqəladə Hallar Nazirliyində işləyən qadınlardır. Çeçenistanın Qudermes şəhərində də buna bənzər istirahət mərkəzi var. Burada bir akvapark hasarla tən ortadan bölünüb. Qadınlar və kişilər ayrı-ayrılıqda istirahət edirlər.

Saakaşvili: "Bu, Rusiya üçün fəlakətdir"

Müavinin Mariya Qaydar Rusiyanın təbliğat kampaniyasına qarşı ən böyük vasitə olacaq. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə Ukrayna mətbuatına açıqlamasında Odessa vilayətinin qubernatoru Mixail Saakaşvili deyib. O, Qaydarın Ukrayna vətəndaşı olmasına münasibət bildirib: "Mariya Qaydar böyük bir nəslin nümayəndəsidir və onun vətəndaşlıqdan imtinası Rusiya üçün böyük fəlakətdir".

Qeyd edək ki, Mariya Qaydar Rusiyanın məşhur dövlət xadimi, siyasətçi və iqtisadçı, mərhum Yeqor Qaydarın qızıdır. O, "Exo Moskvi" radiosunun jurnalisti və ictimai fəaldır. Ötən ay Saakaşvili onu sosial məsələlər üzrə müavini təyin edib. Poroskonun sərəncamı ilə Mariya Qaydar Ukrayna vətəndaşı olub.

Mixail Saakaşvili

İpoteka ilə alınan ev satıla bilərmə?

İpoteka ilə alınan ev satıla bilərmə? Belə evi alan insanı hər hansı bir problem gözləyirmə? AzərTAC xəbər verir ki, bu suallara Bakı Hüquq Mərkəzinin hüquqşünası, vəkil Dünyamin Novruzov cavab verib.

Vəkil bildirib ki, "İpoteka haqqında" Qanunun 30.1-ci maddəsinə görə, ipoteka müqaviləsində ayrı qayda nəzərdə tutulmayıbsa, ipoteka predmeti ipoteka qoyan tərəfindən yalnız ipoteka saxlayanın yazılı razılığı ilə digər şəxsə özgeninkiləşdirilə bilər və ya ona dair digər sərəncamlar verə bilər (istifadə, icarə və sair).

Qanunun 30.2-ci maddəsinə görə, bu Qanunun tələblərinə uyğun olaraq ipoteka predmetinin özgeninkiləşdirilməsi, yaxud hüquqi şəxsin yenidən təşkil nəticəsində və ya vərəsəlik qaydasında həmin əşya başqa şəxsə keçdikdə ipoteka qüvvədə qalır və həmin şəxs ipoteka müqaviləsi üzrə ilkin ipoteka qoyanın bütün vəzifələrini, o cümlədən ilkin ipoteka qoyan tərəfindən lazımcına icra edilməmiş vəzifələri daşıyır. Beləliklə, əgər ipoteka müqaviləsində ayrı qayda nəzərdə tutulmayıbsa, evi əldə edə bilməyiniz üçün ipoteka saxlayanın yazılı razılığı tələb olunur. Bu zaman siz ipoteka müqaviləsi üzrə ilkin ipoteka qoyanın (yəni evi sizə satan şəxsin) bütün vəzifələrini, o cümlədən ilkin ipoteka qoyan tərəfindən lazımcına icra edilməmiş vəzifələrini daşıyacaqsınız. Əsas öhdəliyin (məsələn, kredit müqaviləsinin) icra edilməməsi və ya lazımcına icra edilməməsi halında ipoteka predmetinə (yəni evinizə) tutma yönəldilməsi riski var.

Başağılığı

Rauf Arifoğlu və "Yeni Müsavat" qəzetinin kollektivi ilahiyyatçı-filosof Hacı İlqar İbrahimovluğa anasının vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

Xəbər verdiyimiz kimi, İŞİD terror təşkilatı Türkiyəni təhdid edən bəyanat verib. Bəyanatda deyilir ki, əgər Türkiyə intihar hücumlarına hədəf olmaq istəmirsə, təcili olaraq bu savaştan əl çəkməlidir. Terror təşkilatı bəyanatında "ABŞ-ın belə Ankaranı xilas edə bilməyəcəyini də" bəyan edib və Türkiyənin hökumət rəhbərlərini də hədəfə alıb.

Bu bəyanat Türkiyə, eləcə də dünya mətbuatında müzakirə mövzusunda çevrilib. Qardaş ölkəni təhdid edən terror təhlükəsi Azərbaycan cəmiyyətində də narahatlıqla qarşılanıb. Bəs, görəsən Türkiyəyə qədr əlləri uzanan terror qruplaşmasını Azərbaycan üçün də real təhlükə saymaq olarmı? Belə bəyanatlardan biri də yaxın zamanlarda ölkəmiz üçün verilə bilərmi?

Politoloq Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, Türkiyəyə qarşı olan istənilən təhdid Azərbaycanı da narahat edir: "Ona görə ki, Türkiyə Azərbaycanın strateji müttəfiqidir. İkincisi, Azərbaycan Qərblə neft sahəsində sıx əməkdaşlıq edir. Bu da beynəlxalq terror qruplaşmalarının, eləcə də İŞİD-in xoşuna gəlir. Digər əsas amil odur ki, İŞİD sıralarında xeyli Azərbaycan vətəndaşı var və onlar antiterror qruplaşmaları ilə mübarizədə böyük təcürübə qazanıblar, aralarında "ölüm rəhbərləri" də var. Bu da Azərbaycan üçün real təhlükədir. Bütün bu amillər, üstəgəl, İŞİD-in ara-sıra verdiyi bəyanatlarda enerji resurslarını hədəfə alacağını bildirməsi ondan xəbər verir ki, Azərbaycan üçün də təhlükə mövcuddur. Bakı-Ərzurum qaz xəttində törədilən partlayış buna bir nümunə ola bilər. Düzdür bunu İŞİD deyil, PKK terrorçuları etdi. Ancaq İŞİD-dən də bu cür əməlləri gözləmək olar. Digər tərəfdən, Bakı-Ceyhan neft boru xətti də Türkiyə ordusunun PKK ilə mübarizə apardığı ərazilərdə yer alıb. Əslində təkə İŞİD deyil, PKK ilə gedən mübarizənin də Azərbaycan vətəndaşları ilə yanaşı, PKK-ya qoşulan vətəndaşlarımız da var. Bütün bunları nəzərə alaraq enerji yataqları və boru xətlərinin

"İŞİD-in Türkiyəni təhdid etməsi Azərbaycana da təhlükədir"

Elxan Şahinoğlu: "Hökumət beynəlxalq layihələrin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün terrorla mübarizəyə dəstək verməlidir"

qorunması məsələsi aktuallaşır. Azərbaycan bu məsələlərdə ABŞ, Türkiyə və NATO ilə sıx əməkdaşlıq etməlidir".

Politoloq onu da qeyd etdi ki, terrorla mübarizəyə Azərbaycan hökuməti də dəstək verməlidir: "Kəşfiyyatla bağlı informasiya mübadiləsi genişlənməlidir. Bu da Azərbaycan üçün çox vacibdir ki, terrorçuların planları haqqında Azərbaycanın müvafiq orqanlarının da məlumatları olmalıdır. Çünki hazırda baş verən hadisələr Azərbaycandan çox da uzaqda de-

vil. İŞİD-lə mübarizəni tək Türkiyə deyil, ABŞ da aparır və bu ölkə bölgədə ən çox kəşfiyyat məlumatlarına malikdir. NATO rəhbərliyi də bəyan edib ki, enerji xətlərinin qorunması məsələsində Azərbaycanla hər an əməkdaşlığa hazırdır. Azərbay-

özü Azərbaycan üçün böyük təhdiddir. Terror hücumlarından heç bir ölkə siqortalanmayıb. Ona görə də hər an hər şeyə hazır olmaq lazımdır, bütün təhlükəsizlik tədbirləri görülməlidir. Artıq Azərbaycanda terror təhlükəsi müəyyən mənada

baş verib. Təhlükəni artırın daha bir məqam odur ki, İŞİD-çilər sırasında Azərbaycan vətəndaşlarının sayı çoxdur, ölkəmizdə onlara simpatiyası olan kifayət qədər insan var. Onların gələcək fəaliyyətlərindən də heç kim siqortalanmayıb. Yaxın ölkələrdə baş verənlər Azərbaycan da inikası olacağı ehtimalı var. Bu baxımdan terrorla mübarizə sahəsində əməkdaşlığı gücləndirməliyik.

Yaxın zamanlarda Azərbaycanın çox böyük regional layihələri işə düşəcək - TAP və TANAP boru xətlərinin inşasına başlanacaq, Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu xətti gələn il işə düşməlidir. Bu dəmiryol xəttinin təhlükəsizliyini də düşünmək lazımdır. Çünki Bakı-Tiflis-Ərzurum xətti harada partladıldı - məhz Qars istiqamətində. Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu xətti də Qarsdan keçəcək. Bu baxımdan bu cür beynəlxalq layihələrin təhlükəsizliyi təmin edilməli, beynəlxalq tərəfdaşlarla informasiya mübadiləsi genişləndirilməlidir".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Futbol fanatizminin qurbanı

Xalid KAZIMLI

Futbol nədir axı? Belə baxanda heç nə. Oyundur. Əyləncədir. Tamaşadır. 22 kişi yuvarlaq meşini ora-bura qovur, bir-birindən 7 metr aralıda basdırılmış iki dirəyin arasından keçirir. Vəssalam. Futbolun gerçək mahiyyəti budur.

Ancaq insanlar bu oyunu elə fətişləşdirib, elə ideallaşdırıblar ki, bu gün futbol ölkələrarası, şəhərlərarası, məhəllələrarası müharibənin simvoluna çevrilib.

Çex yazıçısı Yaroslav Qaşekin 100 il əvvəl futbol azarkeşliyi barədə yazdığı qara yumorla dolu hekayəsi var, iki şəhərin əhalisinin futbola görə bir-birini şil-şikəst etməsindən, qırıb çatmasından bəhs edir.

Bu xüsusda vəziyyət nəinki dəyişməyib, hətta artıq müharibənin özünə çevrilib.

Artıq neçə vaxtdır futbola görə dünyanın hər tərəfində adam öldürürlər.

Sıra bizə də çatdı. Futbol ehtirası bir gənc jurnalistin canına qyılmasına səbəb oldu. Yazdığı bir kəlmə sözə görə adamın ən böyük cəzası telefonla deyiləsi "özünsən!" olmalıydı. Ancaq o, amansız sui-qəsdə məruz qaldı və bu gün həyatda yoxdur.

Uzun illər öncə "Mançester Yunaytd"ın, "Liverpul"un, digər ingilis komandalarının azarkeşlərinin Avropanın müxtəlif şəhərlərində futbola görə kütləvi dava-dalaşlar salmaları, ölüb-öldürmələri barədə xəbər oxuyanda onları dəli sayardıq.

İtalyan tiffozlarını manyak hesab edərdik. Moskva "Spartak"ın fanatik azarkeşlərini spirtli içkilərin təsirindən anlaşıqlaşmış kütlə kimi qəbul edərdik.

Onlara qıbtə etməzdik. Onlar kimi olmaq istəməzdik. Bəlkə stadionu bir az çox tamaşaçı, azarkeş gəlməsini istəyərdik, amma gələnlərin futbol ehtirasına qapılıb bir-birini döyüb-zədələməsinə arzu etməzdik.

Qardaş Türkiyədə "Qalatasaray" və "Fənərbəğça" klublarının azarkeşləri arasında ildə bir neçə dəfə keçirilən və "derbi" adlandırılan matç ərəfəsində və sonrasında yaşanan kütləvi qarşıdurmanı, az qala vətəndaş müharibəsi həddinə çatan düşmənçiliyi heç vaxt təqdir etmərdik, belə bir futbol rəqabətinin, əndazəsini aşmış futbol ehtirasının ölkəmizə transfer etməsini istəmərdik.

Fəqət bütün zərərli şeylər yoluxucu olduğu kimi, maniakal futbol ehtirası, fanatik klub təəssübkeşliyi bizim ölkəmizdə də sirayət edib.

Bunun işartıları hələ bir neçə il öncədən görünürdü. Paytaxt komandaları ilə əyalət komandalarının arasında keçirilən oyunlarda zaman-zaman azarkeşlərin söyüşmələri, əlbəyaxa davaya girişmələri halları baş verirdi.

Amma xoşbəxtlikdən, ağır yaralanan, ölənlər olmadı.

Budur, ölkə futbolu ilk qurbanını aldı. Jurnalist Rasim Əliyev futbol ehtirasının güdazına getdi.

Əgər o, "Qəbələ"nin kapitanını sosial şəbəkədə tənqid (bir az da təhqir) etməsəydi, futbolçunun qohumlarını və ya fanatlarını qəzəbləndirməsəydi, onunla kimin nə işi ola bilərdi? Heç kimin.

Rasim təxmin edə bilməzdi ki, futbol ehtirasının şiddəti bu ölkəyə də çatıb və bu, onun qatline səbəb ola bilər.

Bu ölkədə jurnalistlər yüksək rəngli vəzifə adamlarını, oliqarxları, adlı-sanlı, imkanlı şəxsləri zaman-zaman daha sərt şəkildə tənqid edəblər və edirlər. Hər tənqiddə görə onların qohum-əqrəbası tökülüb jurnalisti döyseydi, öldürseydi, indi ayrıca bir jurnalist qəbristanlığı salınmış olardı.

Maraqlıdır, jurnalistə hücum edənlər nə fikirləşiblər? Düşünüblər ki, köməkləşəcək, çəlimsiz bir jurnalisti döyəcəklər və heç bir cəza almadan həyatlarına davam edəcəklər?

Belə bir düşüncədə olmaq üçün sağlam mühakimə qabiliyyətini itirmək lazımdır. Təəssüf ki, futbol fanatikləri çilçilənmiş halda bu qabiliyyətdən məhrum olurlar, hərəkətlərinin nəticəsini fikirləşmirlər.

Kim nə deyir, desin, aşırı futbol fanatizmi dəliliyin bir növüdür, bunu psixiatriya elmi öyrənməlidir.

Yoxsa yuvarlaq dəri iki şalbanın arasından keçəcək, ya keçməyəcək, nə dəxli var. Cəhənnəmə keçsin-keçməsin, bu, insan həyatından önəmli deyil?

Klub rəhbərləri, məşqçilər, futbolçular bu təsərrüfatdakı fəaliyyətlərinə görə milyonlar qazanırlar, villalarda yaşayırlar, superbahalı avtomobillər sürürlər, onların futbol ehtirasının motivi bəllidir, ancaq cibinə bir manat girməyən, əksinə, ciblərindəki olan-qalan pullarını da çəkib aparın, vaxtlarını, enerjilərini sümürən bu oyundan ötrü özlərinin və başqalarının sağlamlıqlarına ağır zərbə vurmalarının heç bir mənası yoxdur.

10 il əvvəl hesab olunurdu ki, siyasi jurnalistika təhlükəli peşədir, indi məlum olur ki, idman jurnalistikası da təhlükəli imiş. Bir kəlmə sözə görə adam öldürüldü. Ta nə olsun?

Neft Fondunun Moskvadakı əmlakı dəyərsizləşib

Ekspertlərə görə, səbəb Rusiyaya sanksiyaların tətbiqinin daşınmaz əmlak bazarında ucuzlaşma yaratmasıdır

Neft Fondunun 2012-ci ildə Moskvada aldığı əmlak dəyərsizləşib. Ekspert Samir Əliyevin sözlərinə görə, fond 2012-ci ildə Moskvadan 133 milyon ABŞ dolları müqabilində Tverskaya 16 ünvanında yerləşən "Qalereya Aktyor" ofis-ticarət mərkəzi almışdı. Hazırda həmin obyekt dəyərinin üçdə birini itirib.

"Son qiymətləndirmələrə görə, ticarət mərkəzinin hazırda bazar dəyəri 5 milyard 687 milyon rubldur. Mövcud məzənnə ilə 90 milyon dollar edir. Yeni əmlak 3 ildə dəyərinə 43 milyon dollar - 32 faiz itirib. Məlumat üçün bildirim ki, bina alınan zaman kommersiya təyinatlı daşınmaz əmlaklar üzrə konsaltinq şirkət olan Colliers International təşkilatı həmin obyektə 2012-ci ildə 100-105 milyon dollar qiymət qoymuşdu. Ancaq Neft Fondu həmin dövrdə onu dəyərinə bəna qiymətə almışdı. Obyekt alınanda qeyd edilirdi ki, əmlakın icarəsindən ildə 9,6 milyon dollar qazanc olacaqdı. Hal-

buki Fondun məlumatına görə, ötən il bu qazanc 5,7 milyon dollar olub. Fond azalmanı binanın ticarət mərkəzi hissəsinin yenidən qurulması ilə əlaqələndirəndə, səbəb Rusiyaya sanksiyaların tətbiqinin daşınmaz əmlak bazarında ucuzlaşma yaratmasıdır".

Ekspert Qubad İbadoğlu da qeyd edib ki, Neft Fondunun Moskvadakı əmlakı 44 milyon dollar dəyərsizləşib: "Üç il bundan 133 milyon dollara alınan "Qalereya Aktyor" ofis-ticarət mərkəzinin hazırkı qiyməti 88,6 milyon dollardır. 2014-cü ilin dekabr ayına olan vəsaitlərin stra-

teji bölgüsünə əsasən Fondun investisiya portfelinin 87,5 faizi sabit gəlirli qiymətli kağızlar və pul bazarı alətlərindən, 6,5 faiz, 2,9 faiz, 3,1 faiz isə müvafiq olaraq səhmlər, qızıl və daşınmaz əmlak investisiyalarından ibarət olub. Ötən il Dövlət Neft Fondunun vəsaitlərin idarə olunmasından əldə edilən gəlirləri 493,7 milyon dollar təşkil edib və nəticədə ümumi investisiya portfelinin gəlirliliyi 1,52 faiz olub. Bu ilin 6 ayında müvafiq göstərici 1,33 faizə qədər azalıb. Bunun başlıca səbəblərindən biri də Fondun daşınmaz əmlakla yönələn investisiyalarından əldə edi-

lən gəlirlərin aşağı düşməsidir. Bu portfel London şəhərinin Seynt Ceyms 78, Paris şəhərinin Vandom meydanı 8, Moskva şəhərinin Tverskaya 16 və Seul şəhərinin Eucuro 203 ünvanında yerləşən 4 aktivdən ibarətdir. Belə ki, Neft Fondu tərəfindən 2012-ci ildə 133 milyon ABŞ dollarına alınan Moskva şəhərinin Tverskaya 16 ünvanında yerləşən "Qalereya Aktyor" ofis-ticarət mərkəzinin dəyərinə ötən ilin sonunda müstəqil qiymətləndirmə şirkətləri 5 milyard 687 milyon rubl qiymətləndirib ki, bu da hazırkı məzənnə ilə 88,6 milyon ABŞ dollarına bərabərdir. Yalnız Moskvadakı əmlakın dəyərsizləşməsindən olan itkinin məbləği 44 milyon ABŞ dollarını ötürüb".

Ekspert qeyd edib ki, dəfələrlə Rusiya bazarında investisiya qoyuluşlarının riskinin yüksək olduğunu qeyd edib, Fondu oradakı vəsaitlərini geri çəkməyə çağırıblar: "Təəssüf ki, buna hələ də əməl edilmir. Beləliklə də Fondun həmin bazarda itkiləri getdikcə artır. Bu il ərzində Fondun Rusiya bazarındakı əməliyyatlarından itkilərin səviyyəsinin daha yüksək olacağı gözlənilir. Son məlumatlara görə, Moskvada icarə qiymətləri ilin əvvəlindən 10-15 faiz ucuzlaşmış. Proqnozlara görə, bu tendensiya ilin sonunadək davam edəcək".

□ **ROYA**

Rusiya pərəst şəxslərin təsis etdiyi "Avrasiya Hərəkatı" artıq rayonlarda təşkilatlanmağa başlayıb. Bu təşkilatın məram və məqsədi məkrlidir. Artıq "Avrasiya Hərəkatı"nın Qazax və Ağstafada təşəbbüs qrupları yaradılıb. Maraqlıdır, bölgələrdə bu qurum təşkilatlanma, özünə baza toplaya biləcəkmi?

Uzun illər bölgələrdə ictimai-siyasi fəaliyyətlə məşğul olan şəxslər bu barədə nə düşünür?

Müsavat Partiyasının Şəki rayon təşkilatının sədri Həbibulla Manaflı bildirdi ki, bu bölgədə insanlar Rusiyapərəst qüvvələrin ölkəmizdə meydan sulamasına imkan vermək niyyətində deyil: "Rusiya pərəst qüvvələrin təşkilatlarının yaranması üçün zəmin var. Çünki Azərbaycanda "beşinci kolon" var. Amma əhalinin mütləq əksəriyyəti anlayır ki, tarixən Azərbaycanın başına gələn bütün milli fəlakətlərin baskarı Rusiyanın işğalçı xarici siyasəti olub. Bunu xalqın mütləq əksəriyyəti başa düşür, insanlar müstəqilliyin, istiqlaliyyətin zəruri olduğunu bilir. Təəssüf ki, sosial bəlalər, neqativ hallar əhalinin müəyyən hissəsində istiqlaliyyətin bizə heç nə vermədiyini düşüncəsini yaradır. Bir daha qeyd edim ki, böyük əksəriyyət Rusiyaya meyilli qüvvələrin Azərbaycanda at oynatmasına, meydan sulamasına imkan vermək niyyətində deyil. Amma əhalinin bu əhval-ruhiyyəsinə arxayın olub mübarizə aparmamaq, təbliğat, təşviqat işindən imtina etmək də düzgün deyil. Əhalinin güzəranı ağır vəziyyətdə olduğuna görə gündəlik qayğıların arxasına düşən adamların bəzisi düşünür ki, bəlkə Rusiyameyilli siyasət bizim iqtisadi-sosial durumumuzun yüksəldir. Amma bu, səhv fikirdir".

Müsavat Partiyasının Zaqatala rayon təşkilatının sədri Kamil Xeyrullayev bildirdi ki, təkcə 20 Yanvar hadisəsini yada salan vətəndaş həmin təşkilata nifrət edir: "Rusiya siyasətinin, ümumiyyətlə, Azərbaycana buraxılmasına qarşı olar. "Avrasiya Hərəkatı"nın Zaqatalada təşəbbüs qrupunu yaratmağa cəhd etsələr, böyük əksəriyyət onun əleyhinə olacaq".

Partiyanın İsmayılı rayon təşkilatının sədri Vidadi Həmidli "Avrasiya Hərəkatı"nın İsmayılıda dayaq nöqtəsi yarada bilməyəcəyini dedi: "Bizim rayonda Rusiyapərəst bir qurumun yaranmasına imkan vermərik. Bilirik ki, onlar kimlərdir və hara işləyirlər. Düzdür, rayonda "Rusiyanın təsiri altında olmaq yaxşıdır" düşüncəsi ilə yaşayanlar da var. Amma onların sayı çox deyil".

Müsavat Partiyasının Mingəçevir rayon təşkilatının sədri Nureddin Rüstəmli ciddi siyasətə məşğul olan insanların bu təşkilata qoşulmasına inanmadığını dedi: "Bundan əvvəl Rüstəm İbrahimbəyovun və digərlərinin təsis etdiyi Ziyalılar Hərəkatı var idi. O vaxt oradan bir qrup şəxslər ayrılıb və başqa təşkilat yaratmışdı. Həmin adamlardan bu "Avrasiya Hərəkatı"nda yenidən istifadə edə bilərəm. Amma mən inanmıram ki, hər hansısa bir ciddi siyasət fəaliyyətlə məşğul olan insanlar bu quruma qoşulsunlar. Bu təşkilata qoşulanları yalnızca keç-

"Avrasiya Hərəkatı"nın bölgələrdə təşkilatlanması mümkün deyil

Demokratik düşərgə təmsilçiləri bunu real saymırlar, amma...

miş nostalji hisslərlə yaşayan Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin (DTK) işçiləri arasında ax-tarmaq lazımdır. Hansı ki, indi onlar təqaüddədirlər. Onlardan başqa inanmıram ki, kimlərsə bu təşkilata qoşula və ya belə bir təşkilatın rayonlarda da yaranmasına təklif versin. Bu təşkilat yaransa belə, vaxtı ilə istifadə olunmuş adamlardan yararlanacaq".

Partiyanın Masallı rayon təşkilatının sədri Xasay Səfəroğlu Masallıda hələ ki, belə halın müşahidə olunmadığını dedi: "Rusiyanın imperiya xarakterli birliklər yaradıb Azərbaycanda kimlərsə ora cəlb etmək niyyəti ortadadır. Bu, Azərbaycanın strateji maraqlarına uyğun deyil. Bundan başqa, Azərbaycan cəmiyyətində belə təşkilata insanların marağı göstərəcəyi

inandırıcı görünür. Sadəcə, Rusiyaya münasibət hakimiyyətin maraqlarına uyğun olduğundan hazırlıqlar gedir. Çox təəssüf ki, Azərbaycan hakimiyyəti strateji seçimdə əhalinin maariflənməsi yönündə nəinki iş görmür, hətta görünməz maneələr yaradır. Bu davranış vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına kömək edəcək demokratik təsisatların, siyasi partiyaların sıradan çıxarılmasında, onun ayrı-ayrı fəal üzvlərinə qarşı repressiya siyasəti nümayiş etdirməkdə özünü göstərir. Həm də ötən 22 ildə demokratik düşərgəyə yaradılan siyasi maneələr Rusiya tərəfdarlarının aktivləşməsinə gətirib çıxarıb. SSRİ zamanında yaşamış müəyyən bir kəsim məsələnin siyasi tərəfini lazımcına dəyərləndirmədən Azərbaycanın inkişafının hansı istiqamətdə real olduğunu fərqlənə bilmir. Xüsusən nisbətən yaşlı kəsimin nümayəndələri və dolanışq

üzündən Rusiyaya üz tutmuş xeyli sayda Azərbaycan vətəndaşı Rusiyaya münasibətə nostalji hisslərlə yanaşırlar. Amma unudurlar ki, əgər bu dəfə hansısa birlik modeli olarsa, o zaman insan hüquq və azadlıqlarına münasibət SSRİ zamanındakından da bəzər olacaq. İqtisadi cəhətdən isə Azərbaycanın hansısa irəliləyişə nail olacağı inandırıcı deyil. Təkcə Qarabağ probleminin SSRİ-dən qalma olduğunu, bu gün də Kreml tərəfindən həllinə maneə yaradılması faktı kifayət edir ki, Rusiyanın Azərbaycana münasibəti aydın görünsün".

X.Səfəroğlu regionlarda bu təşkilatın yaranmasının mümkün ola biləcəyini də istisna etmədi: "Hazırda regionlarda Rusiya meyilli təşkilatların yaradılması halı yoxdur. Amma təbii ki, hakimiyyət maraqlı olduğundan onun görüldü xatirinə olsa da yaradılması istisna deyil".

□ Günel MANAFLI

Azərbaycanda icbari tibbi sığortada niyə ləngidilir?

Azərbaycanda tibbi icbari sığortanın tətbiqi üçün 15 ilə yaxındır qanunvericilik bazası yaradılıb da, hələ də bu mexanizm işə salınmayıb. Baxmayaraq ki, bu barədə ölkə prezidentinin xüsusi sərəncamı var və onun tətbiq edilməsi üçün dövlət büdcəsindən kifayət qədər vəsait də ayrılır. Qərara əsasən, tibbi sığortada əhalinin sosial müdafiəsi formasıdır.

Baş nazirin müavini Əli Əhmədov mətbuata açıqlamasında yaxın vaxtlarda icbari sığortanın tətbiqi üçün eyni adlı fondun - İcbari Tibbi Sığortada Fondunun yaradılacağını bildirmişdi. Bura vəsaitlər 3 mənbədən daxil olacaq: dövlət büdcəsindən, işgötürənlərdən və işləyən vətəndaşlardan. İcbari tibbi sığortada zamanı səhiyyənin maliyyələşməsinin ağırlığı əsasən büdcənin üzərinə düşəcək. İlk şərtlərə görə, əmək qabiliyyətli hər bir vətəndaş icbari tibbi sığortada fonduna ayda orta hesabla 5-10 manat, işə götürənlər isə hər işçiyə görə 10-12 manat ödəyəcək. Əhalinin bir hissəsi isə tətbiqi icbari sığortada haqqı ödəməkdən azad olacaq.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli isə güman edir ki, bu il də icbari tibbi sığortada qərarın tətbiqi gözlənilir:

"Səbəblər həddindən artıq çoxdur, bunlardan ən əsası isə ümumi sistemdə yaşanan problemlərdir. Əhalinin böyük əks-

əriyyəti qeyri-leqal əmək fəaliyyəti göstərir, əmək müqavilələri bağlanılmır, vergidən yayınmalar olur. Tibbi icbari sığortaya keçid üçün bu çox önəmli məsələdir, yəni bunun üçün leqal maaş, leqal vergi sistemi tənzimlənməlidir ki, bu mexanizm işə düşsün. Bu, işçilərin əmək haqqından və əmək haqlarından olan ayrılmalar və tibb müəssisələrinin akkreditasiyası kimi müxtəlif parametrləri əhatə edən çoxsahəli prosesdir.

İkinci məsələ odur ki, Səhiyyə Nazirliyində də müəyyən işlər aparılmalıdır. Ölkəmizdə həkimlərin qeyri-leqal əldə etdikləri vəsait barəsində dövlət strukturlarının məlumatı olsa da, onlar bu məsələyə göz yumurlar. Çünki həkimlər də öz növbəsində onlara müəyyən məsələlərdə kömək edirlər, məsələn, əvəzində seçkilərdə can-başla iştirak edirlər. Bir sözlə, bu məsələnin həlli üçün dövlətin idarəetmə sistemi köklü şəkildə dəyişdirilməlidir. La-

Natiq Cəfərli:
"Səbəblərin ən əsası isə ümumi sistemdə yaşanan problemlərdir"

kin bu sistem bir çox səhiyyə işçilərinin və dövlət strukturlarının marağında olmadığından proses ləngiyir. Artıq bu ilin yarısı bitib, güman etmirəm ki, ilin sonunadək bununla bağlı hansısa ciddi, praktiki addımlar atılsın. Çünki bu barədə heç bir müzakirə də ortalıqda yoxdur".

Ekspert bu sistemin əhaliyə nə kimi köməyi dəyərcəyindən də danışdı: "Tibbi icbari sığortada

Adil Qeybullayev:
"Layihənin həyata keçməsinin ləngiməsində bir sıra dövlət strukturlarının marağı var"

vətəndaşların səhiyyə xərclərinin azalmasına, işsiz insanların səhiyyə xidmətlərindən yararlanmasına köməklik göstərəcək. Bu sistem əhaliyə istədiyi səhiyyə müəssisəsində müalicə və müayinə olunmaq imkanını verəcək. Maddi imkandan asılı olmayaraq hər kəs arzu etdiyi şəkildə müalicə ala biləcək.

Eyni zamanda, həkim və xəstə arasında qeyri-leqal öde-

niş problemi də aradan götürüləcək. Yeni həkimlər ona müraciət edən xəstənin sığortası kartı vasitəsilə qonorar əldə edəcək. Nəticədə peşəkar həkimlər leqal olaraq yaxşı qazanc əldə etmiş olacaq. Bundan irəli gələrkə səhiyyə müəssisələrində neqativ hallar aradan götürüləcək".

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev bildirdi ki, tibbi sığortada haqqında qanunun qüvvəyə minməməsi narahatlıq doğurur: "Dünyada bir çox ölkələrin səhiyyə sistemi sığortada ölkəmizdə qurulub. Müasir dövrdə ölkəmizdə icbari tibbi sığortanın olmaması təəssüf doğurur. Bu barədə hələ 1999-cu ildə prezident tərəfindən qanun layihəsi imzalanıb, lakin hələ də bu layihə həyata keçirilmir. Nəticədə səhiyyə sistemimizdə çoxlu sayda neqativ hallar yaranır. Əksər hallarda xəstə ilə həkim arasındakı anlaşmazlıqlar məhz tibbi sığortanın olmamasından qaynaqlanır.

İmkansız şəxslər hər zaman bədbəxt hadisənin baş verəcəyi təqdirdə vəsaiti harda əldə edəcəyi barədə düşünür. Çünki müalicə üçün o, öz vəsaitindən istifadə edəcəyini bilir. Müalicə və müayinə isə kifayət qədər baha olur. Gələcəkdə bu layihə həyata keçirilərsə qəfil-dən baş verən bütün sağlamlıq problemləri üçün icbari sığortadan istifadə ediləcək. Ən əsası isə qadınlar doğuş zamanı sığortadan bəhrələnmə biləcəklər. Vətəndaşların gündəlik tələbi üçün lazım olan antibiotiklər, ağrıkəsicilər və digər dərmanlar da sığortası kartına aid ediləcək. Lakin eyni zamanda tibbi sığortada əhalinin birbaşa ehtiyacı olduğu sahələri əhatə edəcək".

Adil Qeybullayev onu da qeyd etdi ki, əhalinin sığortalanması müxtəlif kateqoriyalar üzrə aparılacaq: "1-ci kateqoriyaya daxil olan insanlar - bunlar işsiz, heç bir yerdən gəliri olmayan, yalnız dövlət büdcəsindən yararlanan insanlardır. Hansı ki, bu insanların tibbi xərcləri dövlət büdcəsindən ödənilir. 2-cisi əmək birjalarında qeydiyyatda olan işsizlərdir. Bizdə isə təəssüf ki, əmək birjalı fəaliyyət göstərmir və işsizlər də heç bir maliyyə dəstəyi almır (bunu da hansısa bir praktika ilə dövlət büdcəsinə yönəltmək olar). 3-cüsü dövlət və özəl müəssisələrində çalışan şəxslərdir ki, onlar da öz gəlirlərindən sığortlanacaq. 4-cü qrupa məmurlar, yüksək vəzifədə çalışanlar, imkanı biznes işçiləridir ki, onların gəlirləri üzərindən sığortası kartı açılacaq".

A.Qeybullayev bildirdi ki, tibbi sığortada haqqında layihənin həyata keçməsinin ləngiməsində bir sıra dövlət strukturlarının marağı var: "Artıq bir neçə ildir ki, bu qərarın tətbiq edilməsinə müxtəlif bəzərlər düşür. Çünki müalicə üçün o, öz vəsaitindən istifadə edəcəyini bilir. Müalicə və müayinə isə kifayət qədər baha olur. Gələcəkdə bu layihə həyata keçirilərsə qəfil-dən baş verən bütün sağlamlıq problemləri üçün icbari sığortadan istifadə ediləcək. Ən əsası isə qadınlar doğuş zamanı sığortadan bəhrələnmə biləcəklər. Vətəndaşların gündəlik tələbi üçün lazım olan antibiotiklər, ağrıkəsicilər və digər dərmanlar da sığortası kartına aid ediləcək. Lakin eyni zamanda tibbi sığortada əhalinin birbaşa ehtiyacı olduğu sahələri əhatə edəcək".

□ Xəlida GƏRAY

Avqustun 9-da bir qrup şəxs tərəfindən döyülən ann.az saytının əməkdaşı Rasim Əliyev müalicə aldığı xəstəxanada dünyasını dəyişdi. Hazırda ölkə gündəminin əsas müzakirə mövzusu olan hadisənin baş vermə səbəbi haqda müxtəlif fikirlər səsləndirilir. Əsas səbəb kimi isə onun öz facebook səhifəsində "Qəbələ" futbol klubunun kapitanı Cavid Hüseynov haqda tənqidi fikir yazması göstərilir.

görüşməkdə məqsədlərinin çay içib, əvvəl söydükləri söyüşə görə üzr istəmək olub. Lakin görüşə gələn zaman salamladıqdan sonra ətrafdakı 6 nəfər onu döyməyə başlayıb. Rasim Əliyevin pul qabı və mobil telefonu da onu döyən şəxslər tərəfindən aparılıb. Jurnalist onu döyənlərdən birini üzəndən tanıdığını demişdi. Döyülən jurnalist hadisə ilə bağlı 102 qaynar xəttinə də müraciət edib.

nəşi valideynlərinə 6 saat morqda saxlanıldıqdan sonra verilib. Jurnalist vida mərasimindən sonra Mehdiabad qəbiristanlığında dəfn olunub. Onun cənəzəsi evdə olarkən Səbəyel Rayon Prokurorluğunun əməkdaşları mərhumun babası və atası ilə görüşüb. Özünü rayon prokurorunun müavini Əhməd Məmmədov kimi təqdim edən prokurorluğun əməkdaşı bildirib ki, hadisə ciddi şəkildə araşdırılır. Proku-

n-ayrı informasiya resurslarının məsələni müxtəlif istiqamətlərə yozmaq cəhdləri yolverilməzdir. Prezidentin köməkçisi obyektiv araşdırmanın nəticələrini gözləməyi tövsiyə edib.

Jurnalistin ölümü ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq da məlumat yayıb. Məlumatda qeyd edilir ki, faktla bağlı Bakı Şəhər Prokurorluğunun İstintaq İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 126.3-cü (qəsdən sağlamlığa ağır zərər vurma, zə-

"Qəbələ"nin qələbəsini kölgədə qoyan hadisə...

Ondan başlayaraq ki, "Qəbələ" Avropa Liqasının üçüncü təsnifat mərhələsi çərçivəsində Kiprin "Apollon" klubu ilə səfər matçında yerli azarkeşlər Azərbaycan bayrağını cırmışdılar. Oyunun sonuncu dəqiqəsində hesabı bərabərləşdirən Cavid Hüseynov penaltidən sonra rəqib azarkeşlərə qeyri-etik əl hərəkəti ilə cavab vermişdi. Bakıda keçirilən oyunda isə o, kiproli jurnalistin "Nəyə görə Türkiyə bayrağını qaldırmışdınız" sualına cavabında yumruqlarını bir-birinə vuraraq, Azərbaycan və Türkiyənin bir olduğuna işarə etmişdi.

Qeyd edək ki, Cavid Hüseynovu Kiprdəki hərəkətinə görə tənqid edənlər də oldu, qəhrəman sayılanlar da. Rasim Əliyev də kapitanın bu hərəkətini tənqid edənlərdən idi. Futbolçunun Bakıda kiproli jurnaliste qarşı hərəkətini tənqid kimi başa düşən Rasim Əliyev öz facebook səhifəsində belə bir status yazmışdı: "Bu cür əxlaqsız, tərbiyəsiz və özünü idarə etməyi bacarmayan bir futbolçunun mənə Avropa meydanlarında təmsil etməsini istəmirəm".

Bundan sonra bir qrup şəxs Rasim Əliyevə zəng edərək onu tənqid ediblər. Daha sonra Cavid Hüseynov özü jurnaliste zəng edərək iradını bildirdi. Rasim Əliyev ikinci hərəkətin yanlış anlaşılma olduğunu deyib və tərəflər telefonda sağılaşmış.

Daha sonra Rasimi tənqid edənlər yenidən ona zəng edərək üzr istəmək məqsədi ilə görüşmək istədiklərini deyiblər. Və onlar jurnalistin özünün dediyinə görə, yaşadığı Bayıl qəsəbəsinə gəliblər. Görüş "Bayıl Market" in qarşısında - nəzarət kameralarının qarşısında olub.

Altı nəfər olduqları deyilən şəxslər Rasimi döyərək ciddi bədən xəsarətləri yetiriblər. Rasim Əliyev özü atasının maşını ilə yaxınlıqda olan təcili tibbi yardım məntəqəsinə gedib. Səkitləşdirici iynə vurduqdan sonra onu 1 sayılı Şəhər Klinik Xəstəxanasına (keçmiş "Semaşko" adına xəstəxana-red.) aparıblar. Müayinə zamanı məlum olub ki, Rasim Əliyevin qabırğaları sınıb, sol qulağı eşitmə qabiliyyətini itirib, daxili orqanları da zədələnib.

Jurnalistin atası: "Hadisəni törədənlərin qısa zamanda cəzalandırılmasını tələb edirəm"

Öldürülən jurnalistin atası Məmməd Əliyev musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, oğlunun döyülmə xəbərini aldıqdan sonra xəstəxanaya gediblər. Onlar Rasimlə görüşəndə çox ciddi zərər aldığını görməyiblər. Belində zərbə izləri olub, bir də qulağı zəif eşi-

Gənc jurnalist facebook statusuna görə öldürüldü

Rasim Əliyev tanınmış futbolçu Cavid Hüseynovun yaxınları tərəfindən linc edildi; DİN və Baş Prokurorluq birgə bəyanat yaydı; həbslər başladı, futbolçu klubdan uzaqlaşdırıldı; **Əli Həsənov**: "Ölüm faktı xüsusi nəzarətə götürülüb..."

dirmiş. Xəstəxanada olduğu müddətdə Rasim bir neçə dəfə ailə üzvləri ilə danışıb. Vəziyyətinin yaxşı olduğunu deyib. Məmməd Əliyev: "Rasimi müayinə edəndən sonra dedilər ki, 4 qabırğası sınıb. Onun da müalicədən sonra düzələcəyini dedilər. Başqa ciddi bir xəsarətin olduğunu demədilər. Amma həkim onu da dedi ki, vəziyyəti o qədər də yaxşı deyil. Bədəni istidi, ağrıları indi hiss etmir. Ancaq dünən axşam hər şey dəyişib".

Atanın sözlərinə görə, oğlunu döyən şəxslər Bakıxanov (Razin) qəsəbəsindən gəliblər. Onlar Cavid Hüseynovun qohumları, tanışları olublar. Ata Əliyev hadisəni törədənlərin qısa zamanda cəzalandırılmasını tələb edir.

Həkim məsuliyyətsizliyi?

Avqustun 9-da gecə saat 1 radələrində vəziyyətinin ağırlaşdığını hiss edən Rasim həkimlərə özü müraciət edib. Həkimlər onun təzyiqinin çox aşağı olduğunu müəyyən ediblər və daxili qanaxmanın olduğunu

biliblər. Əməliyyat zamanı Rasimin dalağı çıxarılıb. Məlum olub ki, ağ ciyəri də deşilib. Əməliyyatdan sonra reanimasiyada saxlanılan Rasim süni nəfəs aparatına qoşulub.

Atası deyir ki, həkimlər oğlunun həyatına ölüm təhlükəsi olmadığını deyib. Rasimin əməliyyat olunması xəbərini isə gecə saat 2 radələrində biliblər. Xəstəxanaya yerləşdirildiyi vaxt müayinədən keçirilən Rasimin daxili orqanlarına ciddi zərər dəyməsi həkimlər tərəfindən müəyyən edilməyib. Ona xəstəxanada olduğu müddətdə səkitləşdirici iynələr vurulub. Daxili qanaxma isə Rasimin həkimlərə müraciətindən sonra müəyyən edilib.

Rasimin ölməmişdən əvvəl dedikləri...

Döyüldükdən sonra xəstəxanaya yerləşdirilən rasim Əliyev Meydan TV-nin əməkdaşları ilə söhbət edib. Söhbət zamanı deyib ki, onu görüşməyə gələn şəxs özünü futbolçu Cavid Hüseynovun bibisi oğlu kimi təqdim edib. Və onunla

Cavid Hüseynov: ""

Onu da qeyd edək ki, futbolçu Cavid Hüseynov hadisədən öncə jurnalistle telefonla danışdığını etiraf edərək, qarşılıqlı razılığa gəldiklərini demişdi. Hətta bundan sonra Rasim Əliyev öz facebook səhifəsində status yazaraq Cavid Hüseynovdan üzr də istəmişdi. Futbolçu iddia edirdi ki, jurnalistin sonradan döyülməsindən xəbərsizdir.

Cavid Hüseynov hətta xəstəxanada yatan jurnaliste baş çəkməyə də gedib. Bu zaman onun yanında "Qəbələ" klubunun menicəri də olub. Onlar arasında olan danışıqdan isə heç kimin xəbəri yoxdur. Çünki söhbət zamanı Rasim Əliyevin yanında heç kim olmayıb. Cavid Hüseynov isə bu haqda danışmayıb. Gecə saatlarında isə Rasim Əliyev vəfat edib.

Jurnalist son mənzilə yola salındı

Jurnalist avqustun 9-da günorta saatlarında morqdan çıxarıldıqdan sonra Bayıl qəsəbəsində yerləşən mənzillərinə gətirilib. Rasim Əliyevin

ror köməkçisi onu da qeyd edib ki, hadisə baş verərkən ərazidə nəzarət kameraları olub və Rasim Əliyevi döyən şəxslər kameraya düşüb. Prokurorluq əməkdaşları hadisə yerində olan jurnalistlərin suallarını cavablandırmaqdan imtina ediblər.

Hökumətdən və hüquq-mühafizə orqanlarından reaksiya...

Prezidentin köməkçisi, Prezident Administrasiyası ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov da jurnalistin öldürülməsinə münasibət bildirib. Hadisənin Respublika Baş Prokurorluğu və Daxili İşlər Nazirliyinin rəhbərliyi tərəfindən xüsusi nəzarətə götürüldüyünü və ciddi araşdırıldığını deyən prezidentin köməkçisi deyib ki, cinayətin baş vermə səbəbləri, iştirakçıların tam dairəsinin müəyyənləşdirilməsi və digər məsələlər barədə ictimaiyyətə əlavə məlumat verəcək.

Ə.Həsənov onu da bildirib ki, aidiyyəti dövlət orqanlarının məlumatını gözləmədən ay-

rərcəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, şəhər prokurorluğu və şəhər Baş Polis İdarəsinin əməkdaşlarından ibarət istintaq-əməliyyat qrupu yaradılıb.

Hazırda hadisənin baş vermə səbəblərinin və iştirakçıların tam dairəsinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində zəruri və təxirəsalınmaz istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir. Məlumatda o da qeyd edilir ki, cinayət işinin istintaqı Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyinin rəhbərliyinin xüsusi nəzarətindədir.

31 yaşlı jurnalist uzun müddət Obyektiv TV-də, daha sonra isə Reportyorların Azadlığı və Təhlükəsizliyi İnstitutunda (RATI) çalışıb. Sonuncu iş yeri isə ann.az saytı olub. Subay (nişanlı) idi.

Əlavə edək ki, bu, Rasim Əliyevin ilk döyülməsi hadisəsi deyildi. 2013-cü ilin iyun ayında Fəvvarələr meydanında Türkiyədə baş verən Gezi parkı hadisələrinə dəstək məqsədi ilə keçirilən aksiyanı lentə alarkən polis tərəfindən fiziki təzyiqlə məruz qalmışdı. Həmin polis əməkdaşları isə tutduqları vəziyyətdən uzaqlaşdırılmışdılar...

***
Yazı çapa gedərkən məlumat gəldi ki, Cavid Hüseynovun hadisədə adı 1-cı hallanan bibisi oğlu Elşən İsmayılov artıq həbs edilib. Onun özü isə "Qəbələ" futbol klubundan uzaqlaşdırılıb. Bu barədə klubun yaydığı bəyanatda həmçinin bildirilir: "Tezliklə bu məsələnin hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırılacağına, günahkarların layiqli cəzalarını almaqlarına inanırıq. Bildiririk ki, Cavid Hüseynov komandamız üçün nə qədər vacib oyunçu olsa belə, bu hadisələrə aydınlıq gələndə əsas komandadan kənarlaşdırılıb. Bir daha mərhuma Allahdan rəhmət, yaxınlarına səbir diləyirik".

İlkin MURADOV
Fotolar müəllifin və
Məhəmməd TÜRKMƏNİNDİR

İnsan qismətini necə bilər?... Hüseyinbala SƏLİMOV

Uşaqılıqda yayı kənddə, babamgildə keçirməyi xoşlayırdım. O vaxt kənddə klub yox idi. Kinonu elə açıq havada, köhnə məktəb binasının kiçik həyə-tində göstərirdilər. Bəli, bir də görürdün, deyirdilər ki, axşam kino olacaq...

Vədə çatanda kişilər stul, qadınlar və qızlar isə döşək-çə-mütəkkə götürüb məktəbin həyətinə yollanırdılar. Beləcə, kino başlayırdı...

Kəndə daha çox hind və yaxud o vaxtlar deyildiyi kimi, "ağlamalı kino"lar gətirirdilər... Kino getdiyi yerdə, filmin dramatik məqamlarında bir də görürdün ki, qadınların və qızların oturduğu yerdən ağlaşma səsləri gəlir. Kişilər də sakit dayana bilmir, siqarete güc verir, açıq havada o ki var, siqaret üstüledirlər...

Amma hələ o vaxt hind filmlərinin bir xüsusiyyətini "kəşf" etmişdik - onlar adətən xoşbəxt sonluqla bitir, necə deyər-lər, ədalət zəfər çalırdı...

Demək istəmirik ki, hələ uşaqılıqdan Hindistanın vurğunu idik. Yox, belə hiss yox idi, hətta, əksinə yaşa dolduqca bu ölkənin filmlərinə daha çox tənqid münasibət göstərirdik - süjetlər elə primitiv olurdu ki, filmlərin "ağlamalı" və kə-dərdli yerlərində adamı hətta gülmək də tuturdu...

O vaxtlar ağılımıza da gəlməzdi ki, elə gün yetişəcək, hindli M. Qandi bizim siyasi kumirimizə çevriləcək. Düzdür, hələ ən yeni tarix kursunda bu adamın haqqında geniş mə-lumat verilir. Amma əsl tanışlıq sonra oldu...

Bəli, sonradan Hindistana aid çox kitablar oxuduq. Hət-ta birinin adı hələ də yadımdan çıxmır-"Hindistanın kəşfi" ad-lanırdı o kitab... Həmin kitabdan mən M.Qandinin, C.Nehruru-nunu və R.Taqorun fikrirlərlə tanış oldum...

Amma sözümdə deyil. Və bu boyda girişini sadəcə, öz cavanlıq təəssüratlarını çatdırmaq üçün etdim. Bizdə hind kinolarını hələ də göstərirlər və doğrusu, bunun əsl sə-bəblərini bilmirəm. Bizim telekanlar az qala hər həftə köhnə və yeni hind filmləri göstərirlər...

Daha onlara baxmıram, çünki artıq bilirəm ki, geniş pro-kata buraxılan bu filmlər hətta Hindistanın özündə belə heç də "kinematografiya incisi" hesab olunmur və bizim bildiyimizdən də savayı bir hind kinosu da var, amma o, bizim auditoriyaya hələ yol tapmayıb, necə ki, elə digər filmlər də Azərbaycan tamaşaçısına çatmayıb...

Amma burada köhnə hind kinolarının sosial tərəfinə to-xumaq istəyirəm.

Bir az əvvəldə qeyd etdiyim kimi, bəli, bu filmlərdə son-da mütləq ədalət zəfər çalırdı. Bəli, qəhrəman təkbaşına mübarizə aparır, qalib gəlir və məsələ həll olunandan sonra polislər gəlib çıxırdı...

Belə süjetlər çox sadələhv və primitiv olsa da, hər halda, sosial məzmunundan xali deyillər. Göz qarşısında olanlar və bizim hər gün rastlaşdığımız status-kvo heç də həmişə əda-lətin təcəssümü olmur...

Bir çox hallarda ədalət tamam başqa siyasi-sosial konfi-qurasiyada təzahür edir, çünki elə ədalət də sənət əsəri ki-midir, onu da hələ yaratmaq və ərşəyə gətirmək lazım gəlir...

Olanların ədalətli olması bir növ qismət anlayışı ilə bağlıdır. Qismət anlayışını isə hələ C.Əfqanı islam dünyası üçün əngəl kimi araşdırmışdı...

Düzdür, bir məsələ var ki, qismət anlayışı da xristianlar-dakı-kalvinistlərdəki qurtuluş məsələsi kimidir. Əslində in-sanlar kimə aid olduqlarını, qutulmuşlardan, yoxsa, əksinə qurtulmayanlardan olduqlarını bilmirlər...

Əslində insan hələ bilmir ki, onun qisməti nədir, o, çalış-malı-vuruşmalıdır ki, özünün əsl qismətini tapa bilsin. Olan-ları, bütün mövcudluğu öz qisməti kimi qəbul etmək isə sa-dəcə, passivlik və reallıqla barışmaq deməkdir...

Bəli, bəzən ədalətə nail olmaq üçün mövcud ictimai qaydaları və konfiqurasiyanı da dəyişmək tələb olunur. Am-ma hər insan həm də öz taleyini özü qurmağa çalışmalıdır. Hər bir insanın taleyi onun öz söylərinin məsuludur - qis-mət anlayışını da bu kontekstdə başa düşmək lazımdır...

Fəqət, baxıb görürsən ki, Azərbaycanda çoxu mövcud gerçəkliklərlə barışaraq hətta onlara qəzavü-qədərini qərarı kimi baxır. Amma hamının malik olduğu onun qədəri və qis-məti hesab oluna bilərmi?..

Təəssüf ki, çox adamlar və hətta ictimai institutlar buna "hə" deyər cavab verirlər. Amma qətiyyətlə belə deyil. Hətta yüksək sosial statusa malik olanlar belə özləri bilmir ki, on-ların əsl qisməti nədir...

Ona görə də ədalət elə bir şeydir ki, gərək, onun bərqə-rar olması üçün çalışsın, onun uğrunda hər gün, hər saat mübarizəyə hazır olasan. Onda, bəli, demək olar ki, mən cəhd etdim, amma qismətim bu imiş...

Rusiyanın Gürcüs-tana genişmiqyaslı hərbi müdaxiləsindən 7 il keçdi. 2008-ci il avqustun 8-də Rusiyanın o zamankı prezidenti Dmitri Medvedyevin göstərişi ilə bu ölkənin or-dusu Gürcüstanın ərazilə-rinə daxil oldu.

Abxaziya və Cənubi Ose-tiyanı ələ keçirən işğalçı ordu Tbilisinin 40 kilometrliyinə qə-dər irəliləmişdi. Rusiyanın Gürcüstana 5 günlük hərbi müdaxiləsi Gürcüstanın Ab-xaziya və Cənubi Osetiya üzərində hakimiyyətini yeni-dən bərpa etməsinin qarşısını aldı və bu bölgələr Moskvanın nəzarətinə keçdi. Kreml bu prosesi separatçı qurumların "müstəqilliyini" birtərəfli qay-dada tanımaqla bir növ rəsmi-ləşdirdi.

Politoloq Natiq Mirinin sözlərinə görə, Rusiyanın 2008-ci ildə Gürcüstana hər-bi müdaxiləsi təkcə Gürcüs-tan üçün hesablanmış hərə-kət olmayıb, Moskva bununla bütün dünyaya sübut etmək istəyirdi ki, o, hələ də güclü Rusiya olaraq qalır və Cənubi Qafqaz onun təsir dairəsində olan zonadır: "Rusiya bu bölgə-yə hər hansı başqa xarici gücü buraxmaq fikrində ol-madığını bununla dünyaya göstərmək istəyirdi və istəyi-nə nail oldu. Məhz həmin hər-bi müdaxilə zamanı Rusiya, demək olar ki, dünya gücləri tərəfindən cəzalandırılmadı. Dünya gücləri, xüsusən də o vaxtkı Gürcüstan iqtidarının arxalandığı Qərb yalnız quru bəyanatlarla kifayətləndi. Ru-siyanın Gürcüstana hərbi müdaxiləsi və Qərbin, dünya-nın bu cür yumşaq davranışı postsovet məkanında siyasi proseslərə, geosiyasi pro-seslərə çox ciddi təsir göstər-di, proseslərin, əsasən mü-şahidə olunan müsbət meyillərin qarşısını aldı, ən nəhayət, Ukrayna hadisələri-

Güney Qafqazın taleyini dəyişən hadisə

Gürcüstandakı "5 günlük müharibə"nin Azərbaycana da zərbəsi dəyib; **ekspert:** "Dünya Ukraynaya görə Rusiyaya qarşı tutduğu mövqeyi 2008-ci ildə nümayiş etdirirdi..."

Natiq Miri

ni, Krımın işğalını doğurdu. Yalnız Ukrayna hadisələrindən sonra dünya Rusiyaya qarşı hərə-kətə keçməyə bağ-ladı. Sanki Qərb, Avropa yu-xudan ayıldı".

Rusiyanın Gürcüstana hərbi müdaxilədən sonra regi-on dövlətlərini qorxu altına saldığını və bir çox demokratik proseslərin də qarşısını aldığı-

nı deyən politoloq bildirdi ki, məsələ, əgər bu hadisə ol-masaydı, Azərbaycanın Qər-bə, NATO-ya inteqrasiyası daha sürətli və effektiv olacaqdı. Rusiya Gürcüstana müda-xilə etməklə Azərbaycanda bir qorxu, çəkingənlik yaratdı: "Azərbaycan "gözü çıxmış qardaşı"ndan müəyyən ibrət-lər götürdü. Bundan başqa Gürcüstana hərbi müdaxilə Azərbaycanda demokratik seçki ənənəsinin qarşısını alan amillərdən biri oldu. Di-q-qət edəndə görürük ki, məhz həmin vaxtdan sonra keçirilən bütün seçkilər rus modeli ilə getməkdədir. Ən nəhayət, güclənən Azərbaycan ordu-sunun işğalda olan torpaqları-mızı azad etmək planının, is-təyinin qarşısını da Rusiyanın Gürcüstana hərbi müdaxilə edib Gürcüstan ərazilərini iş-

ğal etməsi almış oldu. Rusiya-nın addımı göstərdi ki, Moskva istənilən zaman bu hərə-kəti Azərbaycana qarşı da tətbiq edə bilər, Azər-bay-can ordusu ərazilərimizi bər-pa etmək üçün Ermənistanla müharibəyə başlayacağı hal-da Rusiya bəhanə ilə Qaraba-ğa hərbi müdaxilə edə və ora-da yerləşə bilər. Bax bu təhlü-kə Azərbaycanı 7 ildir Qara-

bağda hərbi əməliyyatlara başlamaqdan çəkindirən mə-sələyə çevrilib. Beləliklə, mə-lum olur ki, 2008-ci ildə Ru-siyanın Gürcüstana hərbi mü-daxiləsinin zərbəsi Azər-bay-cana da ciddi dəyib".

N.Miri onu da qeyd etdi ki, Ukraynaya müdaxilədən sonra Qərbin, dünya güclərinin bəyanatlardan konkret sanksiyalara keçməsi Ru-siyanın bundan sonra region ö-lkələrinə müdaxiləsinə çətin-ləşdirib və Kremldə 2008-ci il-dən sonra yaranmış arxayın-çılığı aradan qaldırıb: "Dünya Ukrayna hadisələrinə görə Rusiyaya qarşı tutduğu möv-qeni 2008-ci ildə Gürcüstan hadisələri zamanı nümayiş et-dirirdi, postsovet məkanın-da, hətta deyirdim ki, Yaxın Şərqdə proseslər başqa cür - müsbət yöndə inkişaf edəcəkd-i. Gürcüstana görə Rusiyaya qarşı bəyanatlardan o tərəfə heç bir tədbir görülməməsi Rusiyada özünə arxayınlıq, özünə güvən, heç kimi say-mamaq hissi yaratmışdı. Bu-nun təsiri altında Kreml 6-7 il idi dünyaya meydan oxuma-ğa başlamışdı. Ukrayna hadi-sələrindən sonra vəziyyət də-yişdi. İndi artıq Rusiyada bu arxayınçılıq yoxdur".

□ **Etibar SƏYİDAĞA**

Obama İrana görə yəhudi lobbisinə meydan oxudu

ABŞ prezidenti Barak Obama Konqresdə İranla əldə olunan nüvə razılaşmasının səsvermə zamanı qəbul edil-məməsi üçün çalışan Amerika-İsrail İctimai Əlaqələr Komitəsini (AİPAC) sərt şək-ilə tənqid edib (ansperss). Obama ABŞ prezidentləri arasında ilk dövlət başçısıdır ki, sözügedən Komitəni tən-qid edir.

Təsadüfi deyil ki, İranla nüvə razılaşmasından sonra ABŞ və İsrail arasında münasibətlər gətdikcə pisləşir. Obama bu həftə Komitənin iki həmsədrini Ağ Evə çağıraraq onları hədələyib. O, AİPAC-i nüvə razılaşmasına

qarşı milyonlarla pul xərclə-məkdə və həqiqətdən uzaq iddialar yaymaqda ittiham edib.

Ertəsi gün prezident Amerika Universitetində çıxır-şığı zamanı bildirdi ki, nüvə ra-zılaşmasına qarşı çıxanlar

ABŞ-ı İraq müharibəsinə sövq etmək üçün milyardlar-la dollar xərcləmiş lobbilər-dir.

"New York Times" qəzeti yazır ki, bundan əvvəl Ronald Reyqan, Corc Buşun da AİPAC-lə problemləri olub. Lakin bu günə qədər heç bir prezident ən güclü lobbilərdən olan AİPAC-ə belə mey-dan oxumayıb.

AİPAC silah lobbisindən sonra ABŞ-da ən güclü lobb-i hesab edilir. Komitənin nüvə razılaşmasına qarşı artıq 20 milyon dollar xərclədiyi, bun-dan başqa razılaşma əleyhinə elan və reklamlara isə daha 25 milyon ayırdığı bildirilir.

Ötən ay İranın nüvə proq-ramı üzrə "altılıq" ölkələri ilə aparılan danışıqlarda razılıq əldə olunub. Bu anlaşma rə-s-mi Tehrana qarşı tətbiq edil-ən sanksiyaların ortadan qal-dırılması deməkdir. İranın nü-və proqramı ilə bağlı razılaş-manın imzalanması İsrailin baş naziri Benyamin Netan-yahunu hiddətləndirmişdi. O bunu "tarixi səhv" adlandı-r-mışdı.

Xəbər verdiyimiz kimi, Beynəlxalq Bankdan milyardlarla manat vəsaitin kredit adı ilə alınaraq mənimlənməsi faktı ilə bağlı başlanan "Oliqarxeyt işi"ndə yeni həbslər başlayıb. Belə ki, Beynəlxalq Bankdan 30 milyon dollar kredit götürən "Mingəçevir İzolit" ASC-nin rəhbəri Mehman Mehdiyev ötən həftə həbs olunub.

İş adamının vəkili Adəm Məmmədov deyib ki, M.Mehdiyev Cinayət Məcəlləsinin 178.2 (dələduzluq) maddəsi ilə ittiham olunub: "Hazırda Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində istintaq aparılır. O, böyük məbləğdə, təxminən 30 milyon ABŞ dolları kredit götürüb. 17 milyon ABŞ dollarının ödənişini artıq həyata keçirib. 12 milyon 7 min ABŞ dolları məbləğində kredit borcu qalıb. Təminat kimi o, səhmdar cəmiyyətin binasını, 15 hektar torpaq sahəsi və müəssisənin fəaliyyəti ilə bağlı avadanlıqları girov qoyub. Hansı ki, o avadanlıqlar xarici ölkələrdən gətirilib və qiyməti çox bahadır".

A.Məmmədov qeyd edir ki, M.Mehdiyev özünü təqsirli hesab etmir: "Çünki başqalarından fərqli olaraq girovu var. Müəssisənin 20 milyon dollar civarında qiyməti var".

Vəkil qeyd edir ki, hazırda M.Mehdiyevin səhhətində ağır

problemlər yaranıb. M.Mehdiyev əvvəllər enerji sahəsində çalışıb. Sumqayıt Elektrik Şəbəkəsinin İdarə Heyətinin sədri olub.

Məlumata görə, 1963-cü ildən başlayaraq məhsul istehsal edən və 16 hektar ərazisi olan "İzolit" ASC-nin əvvəllər 1000-ə yaxın işçi olub. Uzun illər fəaliyyətsiz qalan və yalnız 2007-ci ildə tam özəlləşdirilərək yenidən məhsul istehsalına başlayan zavod əsaslı şəkildə yenidən qurulub.

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, Dövlət Əmlak Komitəsi "Mingəçevir İzolit" ASC-nin səhmlərinin satışı üzrə investisiya müsabiqəsini 2007-ci ildə başa çatdırıb. Müsabiqənin yekunlarına görə, qalib Mehman Mehdiyevə aid olduğu deyilən "Alfa-layn" MMC olub. "Mingəçevir İzolit" ASC "Azərelektrozolit" zavodunun bazasında yaradılıb.

Həbs edilən iş adamı haqda yeni məlumatlar

Rusiya, Qazaxıstan, ABŞ və digər ölkələrin iri müəssisələri üçün də məhsul istehsal edən "Mingəçevir İzolit" niyə borc içində batırmış?

Özəlləşdirmə zamanı sərmayədarın qarşısına investisiya proqramını təqdim etmək şərti qoyulub. Bu proqramda keyfiyyətli elektrik izolyasiya materiallarının, şüşə-plastik məmulatların və digər kimyəvi məhsulların istehsalı üzrə qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi, həmçinin, buraxılan məhsul çeşidinin genişləndirilməsi, müasir keyfiyyət standartlarına uyğunluğu, yeni iş yerlərinin açılması və əməkdaşların sosial təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı məsələlər öz əksini tapmalı idi. Şirkətin ha-

zırladığı proqramda qeyd olunurdu ki, bir il ərzində müəssisəyə 701 min AZN məbləğində sərmayə qoyulacaq. Bu vəsait mövcud istehsalın genişləndirilməsi və bərpasına, avadanlıq və mexanizmlərin müasir standartlara uyğunlaşdırılmasına yönəldiləcək. Həmçinin yeni sınaq laboratoriyasının da inşası nəzərdə tutulurdu.

"Alfa-layn" ilə imzalanmış sazişə əsasən, MMC 60 təqvim günü ərzində dövlət büdcəsinə 200 min AZN köçürüb və 90 təqvim günü ərzində 15

min özəlləşdirmə çeki təqdim edib. Xəbərlərdə deyilir ki, "Mingəçevir İzolit" tam gücü ilə işlədikdə 30 milyon manatlıq məhsul istehsal etmək imkanı var. Müəssisəyə xammal əsasən Rusiya, Ukrayna və Səudiyyə Ərəbistanından gətirilir. Müəssisədə şüşə-plastikdən müxtəlif ölçülü ümumi təyinatlı borular, elektrotexnikada istifadə edilən xüsusi təyinatlı borular və silindirlər, güc transformatorları üçün izolyatorlar, neft-qaz quyularının qazılmasında və istismarında istifadə olunan borular və digər məhsullar buraxılır. Müəssisə Rusiya, Qazaxıstan, ABŞ və digər ölkələrin iri müəssisələri üçün də məhsul istehsal edib.

Prezident İlham Əliyev 2009-cu il martın 3-də "Mingəçevir İzolit" ASC-də olub. Dövlət başçısı regionlarda bu cür müəssisələrin fəaliyyət göstərməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Vəkil müəssisənin 20 milyon dollar civarında qiyməti olduğu və xarici ölkələrdən gətir-

ilmiş bahalı avadanlıqları olduğu ilə bağlı dediklərinə görə, məlumata görə, iqtidar "borc evəzinə mal prinsipini" qəbul etmir. Bu səbəbdən də M.Mehdiyevin müəssisəni və bahalı avadanlıqları girov qoyaraq azadlığa buraxılacağı ağlabatan deyil.

Yeri gəlmişkən, Beynəlxalq Bankdan kredit götürmüş 7400 nəfərin ölkədən çıxışına qadağa qoyulması barədə xəbərlərə DİN mətbuat xidmətinin rəisi müavini Ehsan Zahidov münasibət bildirib. E.Zahidov deyib ki, 7400 nəfərin ölkədən çıxışına qadağa qoyulması reallığı əks etdirmir: "Banka borcu olanların əksəriyyəti DİN-in Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə dəvət olunmadan öz borclarını ödəyiblər. Ölkədən çıxışına məhdudiyət qoyulmuş borcluların da artıq 50-55 faizi götürdükleri krediti ödəyindən, qanuni olaraq bərələrinə tətbiq edilmiş məhdudiyət aradan qaldırılıb".

□ "Yeni Müsavat"

Nəqliyyat nazirinin qohumu korrupsiyada ittiham olundu

"Vüsal Eminov Ziya Məmmədovun yaxın adamlarındandır, ona görə də cinayət faktlarının üstü açılmır"

"Elə belə də yazın, Vüsal nazirin yaxın qohumlarından qız alıb. Ona görə də şikayətlərimizin qarşısı alınır. Yazdıqlarım Ziya Məmmədova görə çəpərlənir. Mən hansı nazirlə qohum olum ki, şikayətimə baxılsın?" - bu sözləri deyən Əliəğa Qaraca oğlu Hüseynovdur.

Deyir ki, 2011-ci il dekabrın 1-dən 2014-cü ilə kimi "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin Yük Daşımaları Departamenti, Xırdalan Stansiyasında Yük kontorunun rəisi vəzifəsində işləyib. 26 noyabr 2014-cü il stansiyaya nazirlə qohum olduğunu deyən Vüsal Eminov rəis təyin olunub. Növbəti gün isə Ə.Hüseynov işdən çıxarılıb. "Onlardan soruşdum ki, mənim işdən çıxmağım üçün ərizəni kim istəyir, nə üçün işdən çıxmalıyam? Dedilər ki, cənab nazir Ziya Məmmədovun tapşırığıdır", deyə o bildirib.

Ə.Hüseynov deyir ki, nazirin adı çəkiləndən sonra akta imza atıb, işdən çıxmağı haqda ərizə yazıb: "İşdən çıxmağım üçün ərizə verəndən 2 gün sonra əvvəlki ərizəni etibarsız sayıb işimdə qalmağım üçün ərizə ilə stansiya rəisi Vüsal Eminova müraciət etdim və dedim ki, əvvəlki ərizəni etibarsız sayıram. O, ərizəni aldı və dedi ki, get işində davam elə."

Ondan sonra mən dekabr ayının 15-nə qədər öz işimdə işlədim və işlədiyim müddətdə 122 ədəd xidmətlərə görə yığım qəbz (Qu-57) yazıb 28

Ziya Məmmədov

min 859 manat 37 qəpik pul qəbul etmişəm.

Bütün bunlardan sonra 2015-ci ilin yanvar ayının 10-na kimi stansiya rəisi Vüsal Eminovun göstərişi ilə işlədim və dedi ki, kassada

başqa iş verəcəyəm. Ancaq vermədi.

Əgər 1 dekabr 2014-cü il tarixdən işdən azad olunmuşdursa 1-15 dekabr 2014-cü il tarixə kimi kassaya aid olan bütün sənədləri, kassa məda-

xil orderləri, həmin dövrün yaddaş vərəqələrinin hesablanmasını, yük alan - yük göndərən təşkilatlarla hesablaşmaların aparılmasını mənə hansı səlahiyyətlərlə etibar edə bilərlər? Mən qəzetimiz vasitəsi ilə hörmətli cənab prezident İlham Əliyevə müraciət edirəm. Xırdalan stansiyasının rəisi Vüsal Eminov Yük Daşımaları Departamentinin rəisi Əşrəf Məmmədəliyevə o qədər arxayındır ki, işlədiyi 5 ay ərzində "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nə vurulan ziyan 100 min manatla ölçülür.

Fevralın 12-dən bu günə kimi 4 dəfə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanova, 3 dəfə nazir Ziya Məmmədova, 2 dəfə QSC-nin müavini Əlirza Süleymanova, 1 dəfə əmək və əhalinin sosial müdafiə naziri Səlim Müslümovaya, İnsan hüquqları müdafiəsi üzrə müvəkil Elmira Süleymanovaya ərizə ilə müraciətlər etmişəm. Lakin heç bir cavab almamışam. Çünki həmin müraciətlərim araşdırılması üçün Yük Daşımaları Departamentinin rəisi Əşrəf Məmmədəliyevə göndərilib. Onlar isə həmin ərizələri bu günə kimi gizlədirlər".

Ə.Hüseynov deyir ki, şikayət ərizəsində cinayət xarakterli faktlar olduğu halda Yükdaşıma Departamenti tərəfindən ona yazılmış cavab məktubunda ərizə yazıb işdən çıxıldığını göstərir: "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-də ərizələrimə baxılan zaman Vüsal Eminovla bir qrup adamların külli miqdarda pul mənim sədikləri faktlarına toxunulmur. Bütün ünvanlara, o cümlədən Baş Prokurorluğa göndərdiyim şikayət ərizəsi araşdırılması üçün "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-dədir. Hər 4 aydan bir Xırdalan stansiyasında QSC-də Daxili audit şöbəsi tərəfindən növbəti yoxlama aparılır. Ancaq yoxlama aparandan sonra işçilərinin tərkibi dəyişdirilir. Eyni yoxlayıcılar hər 4 aydan bir növbəti yoxlamaya cəlb edirlər. Vüsal Eminov nazir Ziya Məmmədovun yaxın adamlarındandır. Ona görə də cinayət faktlarının üstü açılmır. 8 aydır bütün ünvanlara, nazirliklərə, aidiyyəti orqanlara ünvanladığım ərizələrimin cavabsız qalmasına səbəb Ziya Məmmədovun Vüsal Eminova arxa durmasıdır. Ona görə də Vüsal Eminovun törətdiyi cinayətlərin üstünü açmağa heç kimin cəsəreti çatmır".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV
P.S. Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə, mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Gedək kassirle tanış olaq

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

“Biz nefti, qazı unutmalyıq, ümumiyyətlə kənara qoymalyıq” - bu sözləri dövlət başçısı təzəlikcə söyləmişdir. Maraqlı sözlərdir. Bununla qeyri-neft sektorumuzun inkişafı vurğulanır, amma biz neft və qazı əslində çoxdan unutmuşuq. Bəlkə yadıma düşmədən unutmuşuq. Təkcə son 10 ildə Azərbaycana milyardlarla neft pulu gəldi, getdi, yadımda qalan nə var ki? Bəlkə Qarabağ probleminin həlli yolunda bir-cə qarış irəli getdik? Bəlkə demokratik seçkilər oldu, respublikanın gələcəyinə ümidlər yarandı? Bəlkə dünya səviyyəsi cəhənnəm, adicə qonşu və 30 ilin embarqosu altındakı İran səviyyəsində səhiyyəmiz var? Təhsilimiz nə kökdə, regionlar nə halda... Hər yerdə bizə qalan ancaq uydurma rəqəmlərdir.

Doğrudur, bəzi avam adamlar “bəlkə gələcək nəsillərə neft fondunda nəse qaldı” deyirdilər, indi isə bizə açıq mətnlə duyurulur: “Unudun getsin, neft və qazdan sizə heç zad olmayacaq”. Milli azadlıq hərəkatının ilk çağlarında, Qorbaçov yenidənqurmasının isə çöküş dövründə bizdə populyar bir deyim yaranmışdı: “Xalqımız unutan xalqdır”. İndi də bütün olanları sakitcə unudacaqlar, yapistlərin narahatçılığına ehtiyac yoxdur.

Prezident həmin cümləni “Qalaaltı” turizm-müalicə kompleksinin açılışında söyləmişdi, bəlkə buna görə effektiv olacağını düşünür.

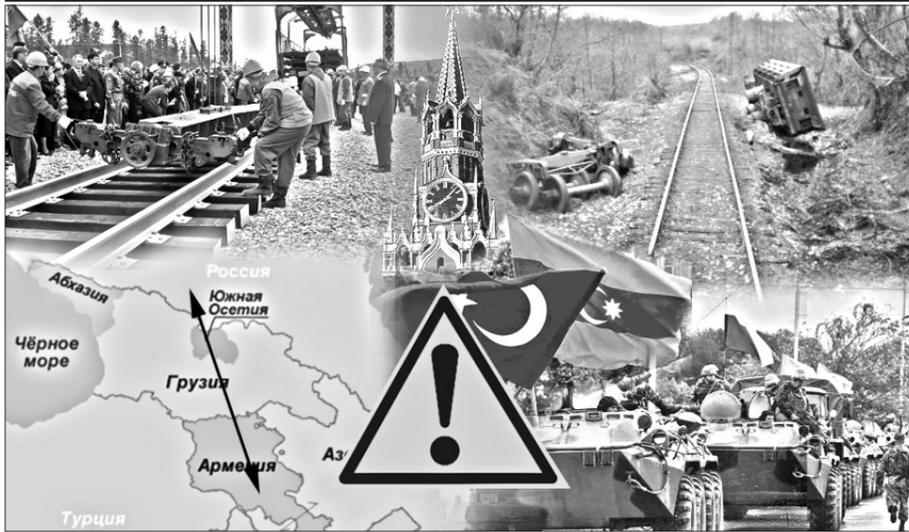
Mən o yerdə hardasa 15 il qabaq olmuşam. Çıraqla tarixi abidəsinin etəklərində yerləşən sovetdən qalma obyekt pis vəziyyətdə idi. İndi necədir, deyə bilmərəm, açılış sūjetinə də baxmamışam. Amma yapistlər həmin obyekt 15-20 il sonra yararlı duruma gətiribse, bunun özü də pis faktır. Bu qədər müddətdə həmin obyekt və ətrafı dövlətə, büdcəmizə nə qədər xeyir verərdi. Yeri gəlmişkən, o vaxtlar Qalaltına gedən yol çox bərhad idi, indi bilmirəm necədir.

Yol demişkən... İstənilən turizmin əsasında normal infrastruktur dayanır. Keçən dəfələr yazdığım kimi, minlərlə azərbaycanlı adi istirahət üçün Gürcüstan üzərindən xaricə uçmağa üstünlük verirsə, AZAL-ın korrupsiyalı qiymətlərdən qaçırsa bunlar hansı turizmdən danışılar? Qalaaltına, başqa ərazilərimizə getmək istəyənlər ilk növbədə Bakı Beynəlxalq Avtovağzal adlı dünya səviyyəli bibrıçılığın içinə girməlidir. Təsəvvür edin, burda açıq havada dayanan avtobusun yanına taksidə getmək üçün qanunsuz olaraq 3 manat pul istəyirlər. Əks halda gerek 150 metr məsafəni çamadanlarını özün sürüyəsən. Bina qorxu filmlərindəki labirinti xatırladır, lap alt qatda, quyunun dibində isə əcinnəyə oxşayan kassirlər oturub sənişin eti gəmirirlər. Şişirtmə üçün yazmıram, Bakı avtovağzalından harasa qanuni, bilet alaraq getmək istəyən insan canından keçməlidir. Bəlkə illərdir üst qatlarda kassa otaqlarına yalandan “təmir gedir” yazıblar, kassanı isə zirzəmidəki gizli otağa soxublar. Məqsəd korrupsiyanı gizli aparmaqdır, sənişinlərin, xalqın əsəbləri ilə oynamaqdır. Guya Ziya Məmmədov bunları bilir. Bunu mənə yaltaq taksidürücüsü dedi. Ona dedim ki, avtovağzal rəsmən Ziyanın oğluna və qardaşına məxsusdur. Susdu, nəse mızıldandı.

Təzəlikcə Gürcüstanla gedərkən Bakı avtovağzalında başıma gələn karikatür olayı da yazım. Bilet almışam, Bakı-Tiflis avtobusuna oturmaq istəyirəm. Sürücü deyir ki, gerek biz kassirin yanına gedək. Soruşuram nə üçün. Deyir elə-belə, problem yoxdur, gedək, qayıdaq. Məni gülmək tutdu, sanki Bekketin pyesinə düşmüşdüm. Çox absurd təklif idi. Beynimdə bir az da maraqlı qığılcımları oyandı, fikirləşdim bəlkə kassir mənə aşıq olub. Nə isə, 3-4 qat aşağı düşdük, kassir biletə baxdı, dedi gedin. Soruşuram bu prosedür nə deməkdir. İzaht dənşət idi! Sən demə qanuni yolla bilet alan sənişinlərlə gediş az qalmış sürücüdən “bilet alan” sənişinlər 2 kateqoriyaya bölünür və qanuni yolla bilet alanları bu xarabada sevmirlər. O üzədən şəxsən tanış olmaq istəyirlər. Zarafat edirəm. Sadəcə, belə anladım ki, əgər kimsə bilet alıb gəlməsə sürücü onun yerini başqasına satır, kassirə isə qoz da vermir. Sürücü də sənişinin həqiqətən gəldiyini kassirə sübut etmək üçün ya biletleri yığıb təzədən kassirə aparır, ya da sənişinin özünü göstərir.

Bizim avtovağzaldan yaxşı tragikomediya filmi çəkmək olar. Bunlar da turizmdən danışır.

Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı hiylə planı

Qərb ötən həftəsonu Rusiyaya qarşı sanksiyaları genişləndirdi. Getdikcə daha sürətlə küncə sıxılan şimal qonşumuz isə buna effektiv cavab üsulları axtarmaqdadır. Rusiya ilk növbədə öz perimetri boyu hərbi-siyasi mövcudluğunu gücləndirməklə əsla zəifləmədiyini, əksinə, yeni-yeni ərazilər tuta biləcəyini göstərməklə həm daxili narazılığı sənədləməyə, həm də dünyanı xofda saxlamağa və Qərbin onunla hesablaşmasına çalışır.

Sözsüz ki, Kremlin xüsusi diqqət ayırdığı əsas coğrafiya NATO ərazisi sayılmayan “Yaxın xaric” ölkələridir. Moskva burada Qərbə qarşı özünü daha komfortlu hiss edir, çünki Qərbin, NATO-nun əli obyektiv səbəblərdən bu məkana hələ çatmır. Odur ki, Rusiya belə bir perspektivin olmaması üçün ön hazırlıqları gücləndirməkdədir. Güney Qafqaz, onun iki müstəqil ölkəsi - Gürcüstan və Azərbaycan belə hazırlıq sənariələrində, təbii ki, ilk sıralarda gəlir.

Bu arada kifayət qədər mötəbər mənbələr rus əsgərlərinin İrəvana quru yolunun açılması üçün hərəkatə keçdiyi haqda məlumat yayıb. Söhbət 20 ildən çoxdur işlək vəziyyətdə olmayan və ot basmış, Ermənistanla Rusiyayı birləşdirən Abxaziya dəmiryolundan gedir.

Xəbəre görə, Rusiyanın işğalçı qüvvələrinin 800-ə yaxın hərbiçisi artıq Abxaziya dəmiryollarının təmizliyinə başlayıblar. Bu barədə mətbuata separatçı qurumun nümayəndəsi İqor Marqaniya söyləyib. Onun sözlərinə görə, dəmiryolları Abxaziyadan tranzit keçidlərin yenidən bərpası üçün hazırlanır. Abxaziya Nəqliyyat İdarəsinin rəisi Zurab Xacimba isə bildirib ki, yolu kapital təmir məqsədi ilə, “Abxaziyadan tranzit yolunun bərpası üçün” təmizləyirlər.

Qeyd edək ki, bir neçə il öncə Gürcüstan mətbuatı ölkənin keçmiş Baş naziri Bidzina İvanişvilinin Moskva ilə Abxaziyadan keçən dəmiryolunun açılması üçün gizli danışıqlar apardığı haqqında xəbər yaymışdı. Lakin az sonra, həmçinin, rəsmi Bakının təzyiqlə Tiflis məlumatı təkzib etdi və plandan vaz keçdi.

Bu ilin əvvəlində isə prezident Vladimir Putin Moskva-Suxumi-Tiflis-İrəvan dəmiryolunun bərpasının vacib olduğunu bildirmişdi. Gürcü ekspertlər isə Abxaziya dəmiryolu ilə bağlı Tiflislə Moskva arasında gizli anlaşmanın ola biləcəyini mümkün sayırlar.

“Bu - Gürcüstan siyasətinin

Rusiya Ermənistanla Gürcüstandan quru yolu ağır - təhlükə

Moskva ot basmış Abxaziya dəmiryolunu işə salmaq üçün boşuna hərəkatə keçməyib; işğalçı ölkənin blokadasını götürmək üçün Ankara ilə ortağ və əlverişli fürsəti qaçıran Kreml bölgəyə nəzarət uğrunda yeni sənari axtarışındadır; Rusiya böyük müharibəyə hazırlaşır?..

Rusiyaya münasibətdə ən pis nəticəsidir. Ruslar bizim hökumətin icazəsi-filanı olmadan qatırları ərazimizdən keçirmək niyyətindədirlər. Buna gizli razılığın verilməsinə təəccüblənməyə də dəymir” - qeyd edib ekspertlərdən biri. Kremlə bir gürcü ekspert isə Kremlin dəmiryolu ilə bağlı hərəkatliliyini Qafqazda növbəti güc nümayişi kimi qiymətləndirib.

Maraqlıdır ki, Abxaziya dəmiryolunun sürətli bərpası ilk dəfə 2008-ci ilin avqust müharibəsi ərafına təsadüf edib, o zaman yoldan ağır texnikanın çatdırılması üçün istifadə edildi. İndi də “5 günlük müharibə”nin 7-ci ildönümü ərafında analogi “təmizlik” aparılmasına start verilib. Təsədüfmü?

Yəqin ki, yox. Belə təəssürat yaranır ki, Rusiya Gürcüstan ərazisində (təkcə Gürcüstanmı?) nə istəyir, onu da edir. Nəcə ki, az öncə Bakı-Supsa neft kəmərinin bir hissəsini işğalçı rus əsgərləri nəzarətə götürmüş, bununla da Kreml Tiflisə, Bakıya, Qərbə qarşı əlində yeni şantaj rıçağının olduğunu nümayiş etdirmişdi.

Beynəlxalq hüquq, ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipini tanımayan Moskvanın Tiflisə qarşı təhdid-şantaj siyasəti və təzyiqləri, deyəsən, nəticə verməkdədir. Bu xüsusda diqqət çəkən məqamlardan biri də budur ki, Abxaziya dəmiryolunun açılacağı barədə

xəbərlərlə təxminən eyni vaxtda Gürcüstan baş naziri İrakli Qaribaşvili bəyan edib ki, onun ölkəsi Rusiyaya qarşı iqtisadi sanksiyalara qoşulmayacaq.

“Biz sanksiyalara qoşulmaq niyyətində deyilik. Bundan ötrü çoxlu səbəb var. Biz Gürcüstanla Rusiya arasında mövcud əlaqələrə çox həssas yanaşıq. Mən ticarət əlaqələrinin bərpasını nəzərdə tuturam” - jurnalistlərlə söhbətində Qaribaşvili deyib.

“Bilirsiniz ki, illər öncə məhz Saakaşvilinin düşünülmemiş siyasəti nəticəsində hər hansı dialoq pozulub və bizim məhsullarımıza embarqo qoyulub. Biz özümüzün konstruktiv və pragmatik siyasətimiz sayəsində, dinc danışıqlarla bu bazarı yenidən qaytara bildik. Və biz buna önəm veririk”, - deyə baş nazir arıncı əlavə edib.

Belə bir bəyanat dəmiryolunun açılması ilə bağlı gizli sövdələşmənin mövcudluğu yönündə səslənən iddiaları gücləndirir.

Sözgedən dəmiryolunun əhəmiyyətinə gəlincə, şübhəsiz, bu, ən əvvəl satelit Ermənistanla Rusiya arasında quru əlaqələrini genişləndirəcək və daha etibarlı edəcək, işğalçının blokadasını zəiflədəcək. Eyni zamanda Rusiyanın Ermənistanla hərbi cəhətdən güclənməsinə və möhkəmlənməsinə gətirəcək, Gümrü hərbi bazasının daha da modernləşdirməsini təmin etmiş olacaq.

Nəticədə İrəvan Qarabağ danışıqlarında bir az da güzəştə mövqə tutacaq və problemin həlli uzanacaq, demək, Azərbaycan və Ermənistanla Moskvanın nəzarət imkanlarının ömrü də uzanacaq. Rusiya, üstəlik, NATO üzvü Türkiyənin sərhədləri yaxınlığında fors-majör vəziyyətlər üçün strateji üstünlük əldə edəcək, son vaxtlar “ipə-sapa yatmayan” və təzədən Qərbə (ABŞ-a) meyillənən Ankaraya qarşı yeni təhdid faktoru ortaya çıxmış olacaq...

*****

Təsədüfi deyil ki, Gürcüstanda “5 günlük müharibə”nin 7-ci ildönümü ilə bağlı Rusiya baş naziri (o vaxt prezident idi) Dmitri Medvedyevin açıqlamasından bir daha fənaət hasil olur ki, Moskva postsovet məkənində istənilən ərazini Rusiyaya qatmağa nor-

Redaksiyamıza Rusiyanın xarici işlər nazirini Sergey Lavrovun ofisindən idarə edilən anti-Azərbaycan kampaniyası haqda sensasion xarakterli material daxil olub. Məqalənin müəllifi adının gizli saxlanmasını istəyən, 30 illik staja malik rusiyalı uğurlu karyera diplomatıdır. Hazırda da o, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyində (XİN) işləyir. Onu bu materialı hazırlamağa vadar edən əsas səbəb isə, özünün qeyd elədiyi kimi, erməni lobbisinin XİN-də, Dövlət Dumasında, Rusiyanın başqa dövlət strukturlarında kök salmasıdır. Oxucularımız, ictimaiyyətin ən geniş təbəqələri üçün maraqlı olacağını nəzərə alıb yazını olduğu kimi, Azərbaycan türkcəsinə çevrilmiş variantda, ixtisarsız və üslubuna toxunmadan təqdim edirik.

(Əvvəli ötən sayda)

II YAZI

Ancaq 2012-ci ildə Moskvada situasiya köklü surətdə dəyişdi. Təzədən hakimiyyətə qayıdan Vladimir Putin İranla əməkdaşlığı xarici siyasətin əsas prioritetlərindən elan elədi. Bəs Tehrandakı səfir buna necə cavab verdi? Heç nə ilə. Onun fəaliyyətində zərəcə bir şey dəyişmədi. Ancaq yeni şəraitdə bu avaraçılıq artıq açıq şəkildə sabotajı xatırlatmağa başlamışdı.

İran ətrafında gərginliyin zəifləməsi Avropanın biznes-dairələrində böyük bir canlanma yaratdı. Tehrandakı mehmanxanalar Qərb biznesmenləri ilə qısa müddətdə doldu, İrandakı Qərb səfirləri tematik və ümumi biznes seminarları keçirməyə, habelə öz ölkələrində İrandakı iqtisadi və investisiya ab-havasına dair məruzələr oxumağa başladılar.

Praktiki surətdə bütün xarici səfirliklər bu ölkədə biznesin təşkili, birgə müəssisələrin yaradılmasının xüsusiyyətləri, qanunvericilik problemlərinə dair təcili arayış xarakterli materiallar hazırlayıb öz ölkələrinə yollayırdılar. Yalnız ruslarda tam sakitlik hökm sürürdü, nədən ki, cənab Caqaryan buna bənzər heç bir işlə özünə əziyyət vermirdi.

Ancaq bir az gərəkdir insafı olaq - arada "əziyyət" də verirdi. Məsələ ondadır ki, nə vaxt yerli biznesmenlərdən və ya rusiyalı sahibkarlardan ikitərəfli işgüzar təmaslar üçün, maraqların lobbiciliyi və başqa bu kimi kömək istəyi daxil olurdu, cənab Caqaryan həmişə onlara qarşı addım atır, əlindən gələni edirdi - yalnız kiçik

Ermənilərin Rusiya rəhbərliyindəki diplomat cildində havadarı

Sergey Lavrovun pərdə arxasında Azərbaycan düşmənləri ilə işbirliyinə və kriminal əlaqələrinə dair yeni şok faktlar...

"Nə qədər ki, Caqaryan Rusiyanın Tehrandakı səfiridir, İran-Azərbaycan əlaqələrinin də perspektivi olmayacaq"

bir şərtlə: əgər bu adamlar erməni kökənli, yaxud İrandakı və ya Rusiyadakı erməni diasporunun kapitalının nümayəndələri idilsə.

Belə bir situasiya tamamilə izah olunandır: erməni diasporları Rusiya-İran iqtisadi əməkdaşlığı üzərində monopolist nəzarətə nail olmaq istəyir. Onlar iri dövlət layihələri ilə əlbəttə ki, məşğul olurlar. Çünki buna sərmayə lazımdır, amma yerdə qalan bütün işlər-bank əməliyyatlarından tutmuş, kənd təsərrüfatı məhsullarının satışına kimi, hər şeyi öz tərəflərinə çəkməyə, rusiyalı və azərbaycanlı biznesmenləri sıxışdırmağa çalışırlar.

Vəziyyət hətta gülməli həddə çatır - iranlılar Rusiya vizalarını almaqda bürokratik əngəllərlə üzleşmələrindən şikayətlənirlər. Əslində onların əndişəsinə heç ehtiyac da yoxdur - yetər ki, Rusiya səfirliyinin yaxınlığında yerləşən, Tehran ermənilərinə məxsus olduqca şübhəli kontora müraciət edənlər, o zaman onların bütün qayğıları müvafiq "hөрmәtin" qarşılığında yoluna qoyulacaq. Üstəgəl, bu zaman kiçik və orta biznesin "problemlərinin həlli" üçün Moskvadan sonra Tehrandakı yaradılmış qeyri-formal, yerli erməni diasporuna aid 4 nəfərdən ibarət "çevik müdaxilə qrupu" işə qoşulur.

"Situasiyanın cazibəliliyi həm də ondadır ki, çoxsaylı sifarişli qətlər və iri maliyyə fırıldaqlarında suçlanaraq Moskvada həbs edilən Levon Ayrapetyan Sergey Lavrovun yaxın dostudur"

Yil. Səfirin qeyri-adekvat davranışı sayəsində personalın bir hissəsi vaxtından əvvəl səfirliyi tərk edərək Rusiyaya qayıtmaq zorunda qalıb. O, Rusiyanın İrandakı ticarət nümayəndəsi ilə danışıq və heç bir əlaqəyə malik deyil, Rusiyanın Rəst və İsfahandakı baş konsulları ilə də praktik surətdə ünsiyyət yaratmır, hansılar ki, mahiyyət etibarilə taleyin ümidinə buraxılıblar, sərbəst "üzməkdədirlər". Yerdə qalan personal isə susur, dözüür, çünki Caqaryanın qisasçı olduğunu, onun istənilən tənqiddə ağırlı reaksiya verdiyini, ən başlıcası, Rusiya XİN-də səfirin havadarlarının imkanlarını bilir.

nacaq. "Daha neçə il o, bu postda qalacaq" sualına Caqaryan özündən razı şəkildə belə cavab verir ki, özü nə qədər istəsə və nə qədər ki, Sergey Lavrov nazirdir, o qədər də qalacaq. Bəlkə elə bu səbəbdən ona təkəcə Zamir Kəbulov yox, həm də nazir müavini İqor Morqulov himayədarlıq edir?

Məgər Caqaryanın İran və Rusiyadakı erməni diasporunun iqtisadi maraqlarına naminə fəaliyyətinə görə deyilmi ki, onun haqqında tanınmış biznesmen Levon Ayrapetyanın ətrafı yüksək fikirdədir?! O Ayrapetyan ki, hesabında çoxsaylı sifarişli qətlər

yət sistemində yüksək postlar tutur. O cümlədən İran hökumətinin təxminən yarısı azərbaycanlılardır. Bu, o deməkdir ki, İranın hökuməti və dövlət strukturları erməni səfirə psixoloji uyğunsuzluğa görə işləyə bilməzlər.

- Rusiyadakı etnik azərbaycanlıların biznes strukturları faktiki surətdə Rusiyanın İrandakı səfirliyi və rəsmi strukturları ilə təmaslardan təcrid ediliblər və onların bütün təşəbbüsləri mütəq ya səfirin özü, ya da ətrafı tərəfindən əngəllənir.

- Bu təyinat ilk gündən Azərbaycan Respublikası üçün qıcıq yaratdı, belə ki, milliyətçə

erməni olan Rusiya səfirinin fiquru Rusiya-Ermənistan-İran üçlüyündə birləşdirici həlqə olmağa xidmət edirdi. Bundan əlavə, həmin təyinatı Azərbaycanda lap əvvəldən Sergey Lavrov başda olmaqla Rusiyadakı erməni lobbisinin qələbəsi kimi qəbul edə bilərlər.

- Aydındır ki, belə bölgədə Azərbaycan Tehranın beynəlxalq və regional səviyyədə istənilən təşəbbüsünə olduqca şübhəli yanaşacaq. Müvafiq olaraq, nə qədər ki, Levon Caqaryan Rusiyanın Tehrandakı səfiridir, İran-Azərbaycan əlaqələrinin perspektivi olmayacaq, çünki azərbaycanlılar istəmələr də belə bir təəssüratdan qurtula bilməyəcəklər ki, Tehranın istənilən məsələyə dair mövqeyində erməni təsiri var.

- Levon Caqaryanla Ermənistanın İrandakı səfiri arasında xüsusi yaxın münasibətlər mövcuddur. Bu isə olduqca narahətədir faktordur, nədən ki, Rusiya səfiri dövlət sirləri və strateji xarakterli informasiyalar çıxış olan şəxsdir. İstənilən başqa ölkədə yalnızca belə bir qurucu "bağlılığa" görə səfiri dərhal geri çağırırdılar.

"Hamı qorxur, çünki belə rəy formalaşmış ki, İrandakı səfir Levon Caqaryanın arxasında şəxsən Sergey Lavrov, sonra isə Rusiyadakı və Amerikadakı erməni lobbiləri durub"

six əlaqəsi olan Ayrapetyan beynəlxalq səviyyədə Ermənistanın nüfuzlu lobbistlərinin biridir. Bu ifadə məhz ona məxsusdur: "Vətəninədən kənardakı yaşayan istənilən erməni nə ilə məşğul olmasından asılı olmayaraq erməni xalqına xərac ödəməlidir". Doğrudan da, kriminal dünyanın prinsiplərini necə də xatırladı?

Beləliklə, Levon Caqaryanın səfir təyini edilməsi Rusiyaya nə verdi? Onları sıralayaq:

- İranda on milyonlarla azərbaycanlı bu təyinatla mənen təhqir edildilər. Onlar Caqaryanın təyinatını mahiyyət etibarilə Amerika yönli olan erməni lobbisinin Rusiya hakimiyyət dəhlizlərində qələbəsi kimi qəbul edə bilərlər.

- İranda azərbaycanlıların böyük bir qismi rəsmi hakimiyyət

□ **Hazırladı: Siyasət şöbəsi**

Xəzər sahilinin qanunsuz hasarlanması ictimaiyyəti ciddi narahat edən bir prosedir. Tamamı hüquqşünas Aslan İsmayılov bu özbaşnalıqla bağlı kampaniya başladı. Hüquqşünas Xəzər sahillərinin hansı şəkildə hasarlanması əks olunan videoçarx hazırladığına özünün facebook səhifəsində yerləşdirib.

Hüquqşünasın paylaşdığı "Azərbaycan xalqına məxsus olan Xəzər necə zəbt olunub" adlanan videoçarxa (<https://www.youtube.com/watch?v=U-OgmgVNIgZ4> 90) min dəfədən artıq baxılıb, xeyli facebook istifadəçisi isə videonu paylaşmışdır. A.İsmayılov məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır. Deyib ki, ictimaiyyətin təpki olacağına, hasarlar da söküləcək: "Mən öncə onu deyim ki, bundan əvvəl AZAL-la bağlı belə bir kampaniya aparmışdım. Həmin kampaniya təsədüfdən qaynaqlanırdı. Ötən il oğlum Novruz bayramında Bakıya gəlməli idi. Zəng edib dedim ki, gələ bilməyəcək. Səbəbini də belə izah etdim ki, "Wizz Air" şirkətindən 99 dollara aldığı biletlə uça bilmir. Çünki AZAL "Wizz Air" şirkətinin Bakıya uçuşlarını ləğv edib. AZAL-ın özündə isə Bakıya билет 600 avrodur. Mən məsələni araşdırdım, gördüm ki, AZAL müştəriləri, sadəcə, soyur. Buna görə "Wizz Air" kimi ucuz qiymətə səmənə daşıyan digər şirkətləri də uzaqlaşdırıb. Status yazıb məsələni ictimailəşdirdim, bir balaca cədvəl tərtib edib paylaşdım. Sonradan bloqqerlər də məsələyə qoşuldular və nəticədə geniş müzakirələr meydana çıxdı, ölkə rəhbərliyi səviyyəsində reaksiya oldu. İndi bəzi yaramazlar yazır ki, guya bu hökumətin tapşırığıdır, ona görə də belə bir kampaniya aparılıb. Təəssüf ki, bir çox hallarda insanların saf niyyətlə gördüyü işləri bəzi qaragüruh nümayəndələri özələrinə mənsub üsulla mürdər etməyi belə bacarırlar. Mən özüməndən müştəbeh adam deyiləm ki, düşünürəm ki, AZAL-la bağlı məsələni qaldırdım və prezident buna reaksiya verdi. Sadəcə, qaldırdığım məsələ ictimai marağa səbəb oldu, ictimai aktiv və sadə vətəndaşlar tərəfindən dəstəkləndiyindən belə reaksiyaya səbəb oldu. Xəzər sahilinin hasarlanması ilə bağlı da bu vaxta qədər mətbuatda kifayət qədər yazılar dərc olunub, videoreportajlar verilib".

A.İsmayılov "bəziləri düşünür ki, paylaşdığım videoçarx professional tərəfindən hazırlanıb. Əsla belə deyil" - deyərək qeyd etdi: "Mən bu sahənin professionalından xahiş edirəm ki, daha yaxşı videoçarxlar hazırlasınlar. Məsələn, mən bilirəm ki, AZAL şefi Cahangir Əsgərov Nardaranda dəniz sahilinin böyük bir hissəsini hasarlayıb. Mən həmin bağın və ona oxşar olanların yerini bilənlərə müraciət edirəm ki, həmin bağların fotolarını göndərsinlər, mən yayaram. Cahangir Əsgərov biletləri bizlərə 2-3 qat baha satmaqla orada özünə bir neçə milyon qiyməti olan bağ tikdirib, üstəlik xalqın yolunu kəsib. Mənim üçün fərqi yoxdur, kimin bağdır, qoy fotolarını yaysınlar. Çəkinirlərsə, mənə yollasınlar, ictimailəşdirək. Bu adamların etdikləri həyasızlığı hər kəs görməli, bilməlidir.

A.İsmayılov "bəziləri düşünür ki, paylaşdığım videoçarx professional tərəfindən hazırlanıb. Əsla belə deyil" - deyərək qeyd etdi: "Mən bu sahənin professionalından xahiş edirəm ki, daha yaxşı videoçarxlar hazırlasınlar. Məsələn, mən bilirəm ki, AZAL şefi Cahangir Əsgərov Nardaranda dəniz sahilinin böyük bir hissəsini hasarlayıb. Mən həmin bağın və ona oxşar olanların yerini bilənlərə müraciət edirəm ki, həmin bağların fotolarını göndərsinlər, mən yayaram. Cahangir Əsgərov biletləri bizlərə 2-3 qat baha satmaqla orada özünə bir neçə milyon qiyməti olan bağ tikdirib, üstəlik xalqın yolunu kəsib. Mənim üçün fərqi yoxdur, kimin bağdır, qoy fotolarını yaysınlar. Çəkinirlərsə, mənə yollasınlar, ictimailəşdirək. Bu adamların etdikləri həyasızlığı hər kəs görməli, bilməlidir.

həmin bağın və ona oxşar olanların yerini bilənlərə müraciət edirəm ki, həmin bağların fotolarını göndərsinlər, mən yayaram. Cahangir Əsgərov biletləri bizlərə 2-3 qat baha satmaqla orada özünə bir neçə milyon qiyməti olan bağ tikdirib, üstəlik xalqın yolunu kəsib. Mənim üçün fərqi yoxdur, kimin bağdır, qoy fotolarını yaysınlar. Çəkinirlərsə, mənə yollasınlar, ictimailəşdirək. Bu adamların etdikləri həyasızlığı hər kəs görməli, bilməlidir.

"Bunun adı acgözlük, harınlıq, qudurğanlıqdır"

Vəkil Xəzərin hasarlanmasına qarşı kampaniyaya dəstək istəyir; **Aslan İsmayılov**: "YAP-çı məmurlar prezidentin sərəncamına riayət edib tikişləri hasarları sökməlidirlər"

sə, mənə yollasınlar, ictimailəşdirək. Bu adamların etdikləri həyasızlığı hər kəs görməli, bilməlidir.

A.İsmayılov məsələnin ictimailəşdirilməsi baxımdan mətbuata qınaqlarının səbəblərinə də toxundu: "Mən Xəzərlə bağlı müzakirələrə dəstək olmadıqlarına görə bəzi mətbu orqanlara və müxalifət partiyalarına bir balaca qınaq statusu yazandan sonra qaragüruh üstümə düşdü ki, bunu hökumətin sifarişi ilə etmişəm. Guya müxalifətə qarşıyam. Bəli, bu mövzu periodik olaraq bir çox mətbu orqanlarda işıqlandırılıb. Ancaq geniş maraq doğurmayıb. Ona görə də yüz minlərlə insanın bu müzakirələrə qoşulduğu vaxt onların susmasını qınamışam. Bir də artıq şüar dövrü bitib. "Rədd ol diktator", "İstefa" şüarları ilə dəyişiklik etmək mümkün deyil. Artıq yeni texnologiyalardan yararlanmaq dövrüdür. Mübarizənin yeni üsulları işə salınmalıdır. AZAL məsələsi facebookda paylaşıldı, müzakirə olundu və hakimiyyətdən reaksiya verildi. Mən o qədər də sadələhv deyiləm ki, bu hakimiyyətin bütün problemləri bir anlığa bir facebook statusu ilə həll edəcəyini düşünürəm. Ancaq görünən odur ki, hakimiyyət sosial şəbəkələri diqqətlə izləyir və bizlər bundan istifadə etməliyik. Axı bu, bizim əlimizdədir və bundan niyə istifadə etməliyik? Mətbuat bu məsələdə bizə yetəncə dəstək verməlidir. Hakimiyyətdəkilər sağ olsun, məni Vəkillər Kollegiyasından uzaqlaşdırmaqla bir xeyli asudə vaxt vermiş oldular. Hazırda facebook vasitəsi ilə ictimai həyatda dövr edən məlumatlarla tanış olmağa, həmin məlumatları təhlil etməyə daha çox vaxtım var. Və bu təhlillərin nəticəsində görürəm ki, hansı mə-

sələlər sadə vətəndaşları daha çox narahat edir. Ona görə də hansı məsələləri ki, həll etmək mümkündür, onlarla bağlı müzakirələr açıb, ictimailəşdirmək və müraciətlər etmək lazımdır. Bu gün facebookda "gəlin hakimiyyətin istəfi məsələsini qoyaq" çağırışı etsəm, yəqin ki, bunu ağılsızlıq kimi qiymətləndirəcəklər. Mən mümkün olan işin

min sərəncama düzəliş etdilər. 130 metrlik sahəni endirdilər 20-50 metrə. Amma, bununla belə, həmin sərəncamda yenə qeyd olundu ki, əhalinin dənizə girmə hüququnu məhdudlaşdırmaq olmaz! Bu məsələnin icrası Nazirlər Kabinetinə tapşırılıb. Sadəcə, hakimiyyətdəki YAP-çı məmurlar prezidentin sərəncamına riayət edib tikişləri ha-

qulpundan yapışırım, bunu etmək istəyirəm.

- **İlk dəfə Xəzər sahilinin hasarlanmasının dayandırılması, hasarların sökülməsi məsələsini millət vəkilisi Zeynəb Xanlarova qaldırmışdı. Onu az qala xalq düşməni elan etdilər. Siza qarşı belə münasibət sərgiləndimi?**

- Bu məsələ ilə bağlı mənə sadə vətəndaşlardan təşəkkürdən, xoş münasibətdən başqa irad, təpki yoxdur. Qaragüruhu çıxmaq şərti ilə. Bəli, bu məsələni ictimailəşdirən ilk Zeynəb Xanlarova olub. Ona qarşı olanlar isə hakimiyyətdəki qrupların deputatları, sahil hasarlayanların yanında olanlar idi. Həmin sahilboyu ərazilərin alqı-satqısında birbaşa iştirak edən, vasitəçi olanlar idi. Milli Məclisdə Zeynəb xanımın qaldırdığı məsələyə o münasibətin sərgilənməsi deputatların xalqdan nə qədər uzaq olduqlarını göstərdi.

- **Dəniz sahilindəki hasarların sökülməsi üçün hüquqi müstəvidə hansı addımlar atılmalıdır?**

- Yeni heç bir qanuna ehtiyac yoxdur. Mən bu gün iqtidarda YAP-dan olan vəzifə sahiblərinə müraciət edirəm. Hələ 2003-cü ildə rəhmətlik Heydər Əliyev bu məsələnin ciddiliyini bildiyindən, 13 yanvar tarixli sərəncam imzalayıb. Sərəncamın preambulasında yazılır: "Əhalinin çoxsaylı şikayətlərini nəzərə alaraq Xəzər dənizinin xalq məxsus olduğunu əsas götürərək qərara alıram. Xəzər dənizinin 130 metrlik sahil sahəsində tikilmiş fiziki, ya hüquqi şəxslərə qanunsuz olaraq verilmiş sahələr ya inzibati, ya məhkəmə qaydasında alınsın və insanların dəniz çimərliklərinə sərbəst giriş-çığı təmin edilsin". 2008-ci ildə yeni bir sərəncam oldu, hə-

sarları sökməlidirlər. Sərəncam var, göstəriş var, amma icra edən yoxdur. Hasarların sökülməsi məsələsi birbaşa olaraq Nazirlər Kabinetinin və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin səlahiyyətindədir. İcra hakimiyyəti inzibati qaydada və ya məhkəməyə müraciət etməklə həmin ərazilərin hamısını boşaltmalıdır.

- **Sizcə, Nazirlər Kabineti, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti bu məsələdə niyə hərəkətsizlik edir?**

- Hakimiyyətdə 7-8 məmur qruplaşması var, həmin bu qruplaşmalara görə bu addım atılmır. Əgər ictimai təpki olacağına, sizi tam əmin edə bilsək, hasarlar uçurulacaq da, dağıdılacaq da. Qanunların işləməsi üçün bir balaca ictimai təpki lazımdır.

- **Xəzər sahilinin Bakıdan kənar hissələri var ki, gözlənilən infrastrukturunu ilə qonşu-**

luqdadır. Belə bir halda sadə xalqın gədə bildiyi ensiz yolları olan ənənəvi çimərlik ərazilərinin hasarlanması nə dərəcədə doğrudur. Belə bir təkliflə çıxış edə bilərsiniz ki, məmurlar zəbt etdikləri sahilboyu əraziləri boşaldıb həmin ərazilərdə xalqın qəzəbini qazanmadan villalar, imarətlər tikdirdinsinlər?

ri çimərlikdə adamlar arasındakı məsafəni santimetrlə ölçmək olar. İnanmayanlar şənbə-bazar günləri Pirşağı çimərliyinə gedib tamaşa etsinlər. Bu boyda acgözlük olarmı? Sən dənizi hasarlayıb Antalyaya istirahət edərsən, xalq isə çimərlik axtarışında çəkiyən bir neçə kilometrlik hasarın arxasında qalıb dənizə yol axtarırlar!

Bunun adı acgözlük, harınlıq, qudurğanlıqdır. Üstəlik o boyda ərazini hasarlamaq ağılsızlıqdır. Çünki oranı saxlamaq xərcləri də var axı. Ağacların sulanması, elektrik enerjisi ilə təminat, cari təmir xərcləri. 10 minlərlə pulu boşuna xərcləməyin mənası nədir? Axı bu büdcə oğurluqlarında da bir sonu olacaq, onda həmin hasarlı əraziləri necə saxlayacaqsız?

- **Çimərlik mövsümü açıldıqdan sonra Ukraynanın Odessa vilayətində Qara dəniz sahilləri boyunca zəbt olunan ərazilərdəki hasarlar söküldü. Necə düşünürsünüz. Azərbaycana hasarları sökmək iqtidarında olan Saakaşvili kimi məmur kənarından gəlməlidir, yoxsa ölkədə bu cəsarətdə olan məmur var?**

- Birincisi, Azərbaycanda bu məsələni Zeynəb Xanlarova qaldıranda Saakaşvili Amerikada dərs deyirdi. İkincisi, məhz Saakaşvilinin qətiyyətli hərəkətlərinə görə bu gün oğru-cibgirdlər, harınlıq məmurlar Odessadan qaçır. Əminəm ki, Odessa bütün Ukraynaya nümunə olacaq və bütün Ukraynada vəziyyət müsbətə doğru dəyişəcək.

- **Xəzər sahilinin hasarlanması həm də yolların bağlanması, zəbt olunması ilə müşayiət olunur. Belə bir halda Nəqliyyat Nazirliyinin hərəkətsizliyi, sizcə, nə ilə əlaqədardır?**

- Nəqliyyat Nazirliyinin özünün o qədər qanunsuzluğu var ki, ona görə ki, bundan yararlanırlar, 10 milyonlarla pul qazanırlar.

- **Bu məsələ ilə bağlı hakimiyyət hansı addımlar atmalıdır?**

- Əgər bu hakimiyyətin vətəndaşlara bir balaca hörməti varsa, bütün hasarlar sökülməlidir. Ənənəvi çimərlik zonalarında bir hasar belə qalmamalıdır. Sahibinin kimliyindən, vəzifəsindən asılı olmayaraq bütün hasarlar sökülməlidir.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri olaraq Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsində iştirak edən Rusiyanın ədalətli mövqə tutacağı ilə bağlı şübhələri təsdiqləyən növbəti fakt ortadadır. Qəzetimiz son sayında sözügedən faktı özündə ehtiva edən materialı dərc edib. Söhbət Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun ofisindən idarə edilən anti-Azərbaycan kampaniyası və rusiyalı nazirin erməni əsilli olması barədə diplomatik kanallarla əldə olunan sensasion məlumatlardan gedir.

Hazırda Rusiya Xarici İşlər Nazirliyində (XİN) işləyən mənbə Qarabağın tənzimlənməsi prosesində söz sahibi kimi çıxış edən, hətta bir sıra hallarda münaqişənin həll vaxtının yetişdiyi barədə "ümidverici" bəyanatlarla çıxış edən S.Lavrovun ermənipərəstliyinin səbəbləri barədə təkzibolunmaz faktları təqdim edib. Erməni əsilli nazir, üstəlik, öz soydaşlarının Rusiya Xarici İşlər Nazirliyində məskən salması üçün ideal şərait yaradıbmış.

"2004-cü ilin martında təməl erməni olan Sergey Lavrovun (əsas fəsiləsi Kalantarovdur, Lavrov isə atasının soyadıdır) Rusiyanın xarici işlər naziri təyin olunmasına təsadüf elədi. Məhz 2004-cü ildən Rusiya XİN-in rəhbər postlarında ermənilərin sayı kəskin artdı"- mənbə deyir. Belə olan təqdirdə Qarabağ probleminin illər boyu uzanmasının, heç bir irəliləyişin olmamasının əsas səbəblərindən biri ortaya çıxır. Əgər Lavrovun bütün əməli ermənilərin ikinci dövlətinin yaradılmasına yönəlibse, o halda Moskvadan normal mövqə gözləmək sadəlöhlüklük olardı.

Qarabağ konfliktini başlayan illərdə ermənilər müxtəlif yollarla, hətta SSRİ-nin keçmiş prezidenti M.Qorbaçovun arvadına briyant hədiyyə etməklə Kremlin dəstəyini qazana bildilərse, indi də Lavrov faktorundan yararlanırlar. Təbii ki, burada Putin hakimiyyətinin də öz maraqları var və Azərbaycanı təzyiq üçün Qarabağ münaqişəsinin on illər boyu uzanmasından ideal variant yoxdur. Lakin söhbət konkret Lavrovdan gedirsə, o halda ortaya haqlı sual çıxır: Belə bir şəxs Qarabağ məsələsində necə səmimi və obyektiv ola bilər?

Deputat Fazil Mustafa hesab edir ki, Lavrovun hazırda erməni tezislərini müdafiə etməsi illərdir bilinən bir faktın davamıdır: "Ona görə də Rusiya ilə münasibətlərdə bu faktoru hər zaman diqqətdə saxlamalıyıq. Bu, yalnız Lavrovun erməni sevgisi ilə da əlaqədar deyil. Rusiyanın dəyişməz dövlət siyasəti var və onun da icrasına məhz bu ob-

razda bir şəxs başçılıq etməlidir. Bununla belə, biz Qarabağ məsələsində istənilən sürprizə hazır olmalıyıq".

Politoloq Elxan Şahinoğlunun fikrincə, Rusiya xarici işlər nazirinin etnik mənşəyinin Kremlin siyasətində əl rolunu yoxdur: "Bəli, Sergey Lavrov erməni mənşəlidir, Rusiya xarici siyasət idarəsinə rəhbəri olduğu dövrdə Azərbaycanla münasibətlərə müsbət töhfə verəcək heç bir addım atmayıb. Ancaq Lavrovun yerinə başqası olsaydı belə, bu, Rusiya xarici siyasət idarəsinin Azərbaycana yönəlmiş siyasətinə müsbətə doğru ciddi dəyişiklik gətirməyə cəhd edirdi. Lavrovdan əvvəl Rusiya xarici siyasət idarəsinə rus və yəhudi mənşəli diplomatlar başçılıq ediblər. Məgər həmin dövrdə həmin nazirlər Azərbaycanın başlıca problemi olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə çalışırdılar?"

E.Şahinoğlu deyir ki, Rusiyada XİN başçısının kimliyindən asılı olmayaraq xarici siyasəti Kreml sahibi və hərbi-texniki kompleksə rəhbərlik edən şəxslər müəyyənləşdirir: "Onlar üçün isə Cənubi Qafqazda tək dayaq yeri var, o da Ermənistandır. Çünki Ermənistan Rusiyanın bütün əməllərini əlavə sualsız yerinə yetirir. Ona görə də Kreml Ermənistanın və erməni separatçılarının maraqları əleyhinə heç bir addım atmır. Çünki bu maraqlar həm də Rusiyanın regional maraqlıdır. Başqa sözlə, Rusiya xarici işlər naziri hətta Azərbaycanlı mənşəli biri təyin olunsada, onun da iki yolu qalacaq: ya ədalətli olmaq və vəzifəsini itirmək təhlükəsiylə üzlaşmaq, ya da Kremlin tapşırıqlarını sorğu-sualsız yerinə yetirmək. Lavrov ikinci yolu seçənlərdəndir. O, prezident Putinin tapşırıqlarını ən yüksək səviyyədə yerinə yetirir. Lavrov Putinin tapşırığı ilə ABŞ-a daima atmaca atır, NATO-nu hədələyir, Krımın işğalına və Donbas separatçılarına verilən dəstəyə hüquq qonşu deyir. Beləsi aydındır ki, heç zaman Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli üçün əlini ağıdan-qaraya vurmayacaq".

Qarabağa qayıdışımıza "Kalantarov" maneəsi?

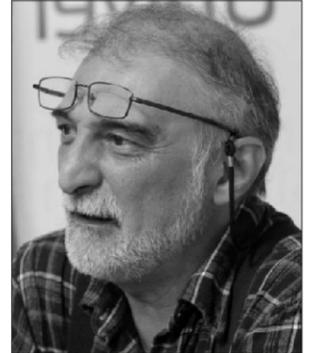
Elxan Şahinoğlu:
"Lavrovun yerinə başqası olsaydı belə, Rusiyanın Azərbaycan siyasəti dəyişməyə cəhd edirdi"

Fazil Mustafa:
"Qarabağ məsələsində istənilən sürprizə hazır olmalıyıq"

Üzeyir Cəfərov:
"Onun ermənilərə simpatiyası heç kimi təəccübləndirməməlidir"

Hikmət Hacızadə:
"Bizim taleyimiz Ukraynada həll olunur"

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov deyir ki, Rusiyanın xarici siyasət idarəsinin rəhbəri nə qədər gizlətməyə çalışsa da, onun həqiqətdə erməni milliyətinə bağlı olması faktlarla-sübutlarla, ortalıqda olan təkzibedilməz digər məqamlarla öz təsdiqini tapıb: "Baxmayaraq ki, o, hər dəfə bu faktın üstündən sükutla keçməyə üstünlük verir, amma hamı bilir ki, onun soyadı Kalantarov, ya da Kalantaryandır. Və onun valideynlərinin erməni milliyəti ilə birbaşa bağlılığı var. Ona görə də, onun ermənilərə simpatiyası, onların təəssübünü çəkməyə cəhdləri heç kimi təəccübləndirməməlidir. Belə bir şəxsin Qarabağ münaqişəsində hansı obyektiv mövqə tutacağını mən şəxsən heç cürə ağıma yaxın bura baxmıram. O, bu günə kimi var gücü ilə səlahiyyətləri çərçivəsində Ermənistanı müdafiə edib və etməkdə də davam edir. Lavrovun son bir neçə ayda Qarabağla bağlı boğazdan yuxarı səsləndirdiyi fikir-

lər də şəxsən onun mövqeyi deyildi. Bu, Lavronun birbaşa rəisi olan prezident Putin tərəfindən dikte edilmiş sözlər idi ki, biz də onun "əhəmiyyətini" görürük. May ayının 29-da Moskvada Azərbaycan XİN-in başçısı Elmar Məmmədovla görüşdə səsləndirdiyi fikirləri o, bir neçə gün bundan öncə yenə eyni ardıcılıqla təkrar etdi. Nədənə heç bir xəcalət hissi belə çəkmədən unudu ki, onun söylədiklərinə artıq lətifələr qoşulur və insanlar onu lağ-lağa obyektinə çevirirlər. Hər halda Rusiya kimi nəhəng bir dövlətin xarici siyasət kursunu müəyyən edən bir adamdan Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Qarabağla bağlı belə qeyri-ciddiliyi görəndə təəssüflənməyə bilmirsən".

Yeri gəlmişkən, ötən həftə Azərbaycan prezidenti amerikalı həmkarına göndərdiyi təbrik məktubunda da Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasında Vaşinqtonun önəmli rol oynaya biləcəyi barədə fi-

duğunu qeyd edir. Bu xüsusdə Qarabağ münaqişəsinin həllində ABŞ-ın səylərinin artırılması və digər vacib məqamları əhatə edir. Amerika ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr ölkələrindən biri kimi Rusiya və Fransa ilə birgə Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsində davamlı səylər göstərməsinə baxmayaraq, ortada heç bir müsbət nəticə yoxdur. Bizdən fərqli olaraq qonşu İranda çox qısa bir zamanda başladılan gərgin müzakirələr nəhayət ki, öz müsbət effektini göstərdi. Qərbin İranda münasibətləri yoluna salması region ölkəsi kimi Azərbaycan üçün də çox vacib amillərdən biridir. Yeni Amerika və onun tərəfdarları istəsələr, İranda qat-qat zəif və demək olar ki, onunla bütün parametrlər üzrə müqayisə gəlməyən Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Ermənistanla da lazım olan diplomatik, siyasi işləri görüb, onları bəynəlxalq hüquq və normalara sayğı ilə yanaşmağa məcbur

də Azərbaycanın asanlıqla həzm etməyəcəyi mesajını da verdiyini hiss etmək mümkündür".

Politoloq Hikmət Hacızadə isə ABŞ-ın davranışlarından konkret hansısa bir fiziki addım gözləmədiyini vurğuladı: "Amerikanın başı Ukraynaya qarşı. Bizim da taleyimiz orda həll olunur. Əgər Qərbi Rusiyani orada durdura bilsə, onda bizim də həm xarici, həm daxili siyasətimizdə nəse dəyişəcək".

Ancaq çətin ki, erməni əsilli rus nazir və onun anti-Azərbaycan komandası ABŞ-ın hansısa xoşməramlı addımlarını təqdir edib münaqişənin həllinə imkan versinlər. Bu mənada Amerika görüşü ərəfəsində Qarabağ cəbhəsində yeni-yeni sürprizlərlə, ermənilərin təxribatları ilə üzleşə bilərik. Kalantarovun (Lavrovun) da yenedən təşəbbüsü ələ alması və tərəflərə "sülh çağırışı" etməsi üçün də bu gərginlik ideal imkan yaradır.

Fəqan Umudov

2 nəfərin ölümünə bais olan taekvandoçu cəzadan yayındırılır

"İdmançının ayağındakı çəkələk qazın üstünə sıxıldığından qəzadan yan keçmək mümkün olmayıb"

Xəbər verildiyi kimi, avqustun 2-də Sabunçu rayonu, Bilgəh-Nardaran yolunda "Lexus", "Range Rover" və "ZAZ" markalı minik avtomobillərinin toqquşması nəticəsində yanğınlı nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Nəticədə 1959-cu il təvəllüdü Ağabala Kamil oğlu Hüseynova məxsus "ZAZ" markalı minik avtomobilinin yanar hissələri yanıb və sürücü hadisə yerində ölüb.

Maşında olan iki azyaşlı ekiz bacılar Xədicə və Zəhra Hüseynəli, onların qardaşı 11 yaşlı Hüseyn Hüseynəli, eləcə də digər sənişin Ziya Zahidov 3 saylı Sabunçu rayon Xəstəxanasına aparılıblar. Həkimlərin səyinə baxmayaraq Hüseyn Hüseynəlinin həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Xəstəxanada dünyasını dəyişən 11 yaşlı Hüseyn sürücü A.Hüseynovun nəvəsidir.

Qəzanı törədən sürücü peşəkar idmançı, taekvando üzrə beynəlxalq yarışların qalibi Fəqan Umudovdur. O, Taekvando Federasiyasında kurator vəzifəsində çalışır.

Bəzi saytlarda F.Umudovun müdafiəsinə hesablanan yazılar dərc olunur. Qeyd edilir ki, saatda 150 kilometr sürətlə hərəkət edən F.Umudov qəzadan yayınmaq istəyib, lakin "ZAZ" sürücüsü A.Hüseynovun ona yol verməməsi səbəbindən bu baş tutmayıb. Qəza zamanı F.Umudovun ayağındakı çəkələk qazın üstünə sıxıldığından qəzadan yan keçmək mümkün olmayıb.

Bu olaydan az əvvəl Dövlət Yol Polisi sürücülərə çəkələkdə sükan arxasına keçməklə bağlı xəbərdarlığını yaymışdı. Digər tərəfdən isə respublika ərazisində 120 kilometr saatdan artıq sürətlə hərəkət etmək qadağandır. Baş vermiş qəza A.Hüseynovun hansı bir maneəvi düzgün etməməsi səbəbindən baş veribsə belə, bu digər sürücüyə 150 ilə onun idarə etdiyi maşının üzərindən keçmək səlahiyyətini vermir. Hər halda bütün bu məqamlar istintaq orqanının diqqətindən kənar qalmayacaq və F.Umudov da hər kəs kimi baş verən qəzaya görə qanun qarşısında cavab verəcək.

Yada salaq ki, prezident İlham Əliyev hökumətin icaslarından birində xəbərdarlıq etmişdi ki, məmur övladları qurğanlıq etdikdə özləri cəza almaqla yanaşı ataları da işdən çıxarılacaq. Sonradan realıqda da belə oldu. Oğlu İsmayillıda iğtişalara səbəb olmuş Füzuli Ələkbərov emək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri postundan uzaqlaşdırıldı. "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin keçmiş sədr müavini Mübariz Mədətov da oğlunun güdazına getdi; Xalid Mədətov qəza törədərək xalq artisti Ağasəlim Abdullayevin ailə üzvlərinin ölümünə bais olmuşdu. Yevlax Gömrük İdarəsinin keçmiş rəisi Əliməmməd Həsənovun polis orqanlarında işləyən oğlunun əməlləri də nəticəsiz qalmamışdı. Bir neçə ay öncə Zığ şossesinde avtoxuliqanlıq edən Tural Həsənov daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubovun əmri ilə polis orqanlarından da xaric olundu. Atası Əliməmməd Həsənov isə Dövlət Gömrük Komitəsinin Yevlax Gömrük İdarəsinin rəisi vəzifəsindən azad edildi. Tərtər rayon icra başçısının keçmiş birinci müavini Vidadi Bəylərov da övladının törətdiyi qəzaya görə işdən çıxarılanlardır. Belə ki, ötən il V.Bəylərovun yeniyetmə oğlu Elixan Bəylərlinin törətdiyi avtomobil qəzası nəticəsində bir nəfər ölüb. Bu faktı görə Tərtər rayon icra hakimiyyəti başçısının keçmiş birinci müavini Vidadi Bəylərov tutduğu vəzifədən azad olundu. F.Umudovun vəzifəli şəxsin yaxını olması haqda məlumatlar olmasa da, onun tutduğu əmələ görə cəzalandırılacağı şübhəsizdir.

□ E.HÜSEYNOV

Xəbər verdiyimiz kimi, Salyan Regional Qaz İdarəsinin rəisi Xəyyam Rzayev rüşvətə görə işdən çıxarılıb. Qısa həftəyə belədir ki, 3 gün əvvəl X.Rzayev kabinetində rüşvət alıb və bu proses videoya çəkilərək "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin baş direktoru Əkbər Hacıyevə təqdim edilib.

Bundan sonra Ə.Hacıyev rəisi işdən qovub. Bundan sonra Xəyyam Rzayevin həvadarları hərəkatə keçib. Deyilənə görə, Əkbər Hacıyev Salyanın deputatı, keçmiş baş hərbi komissar Əliağa Hüseynov dirəniş göstərib. Əliağa Hüseynov Əkbər Hacıyevə kifayət qədər əzələ nümayiş etdirib. Lakin rüşvət videosu ortada olan Xəyyam Rzayevi Əkbər Hacıyev bağışlamayıb.

Xəyyam Rzayevlə Əliağa Hüseynovun qohumluq əlaqəsinin olduğu da bildirilir. Artıq Rzayevin fəaliyyətinin yoxlanılmasına da başlanıb və 48 min manatlıq korrupsiya faktı ortaya çıxıb. Belə ki, Xəyyam Rzayev Şirvandaqı Qaz İstismar Sahəsinin rəisi Anar Əhmədovun iştirakı ilə Adışirin Babaşovdan qardaşı Vurğunun vasitəsi ilə 48 min

Deputat işdən qovulan rəisin geri qaytarılmasını tələb etdi

Əliağa Hüseynov rüşvətə görə ilişən qohumunu xilas edə biləcəkmi?

Əliağa Hüseynov

manat pul alaraq onun Hacıqabulun Ağacanlı kəndində yerləşən Quşçuluq fabrikinə qaz çəkiblər. Fabrike Şirvan Qaz İstismar Sahəsinin balansında olan qaz xəttindən 1400 metr uzunluğunda 400 diametrlilik boruyla qaz çəkib-

lər. Xəttin çəkilişində "Azəriqaz"ın texniki təmir şöbəsinin müdiri, əslən Salyanın Yolüstü kəndindən olan Cahid Hüseynov da iştirak edib. Hazırda xəttin istismar müddəti bitdiyi üçün balansdan siliblər. Faktiki isə Adışirin Babaşov-

vun quşçuluq fabrikinə həmin boru ilə qaz bu gün də verilir. Vurğun Babaşov Xəyyam Rzayevdən borunun sənədini istəsə də, bu günə kimi ala bilməyib.

Məlumatlı mənbənin deydiyinə görə, həmin boruya sənəd verilməsi silinməyə getdiyi üçün mümkün deyil. Salyanın mərkəzində yer üstü qaz boruları hamısı çıxarılaraq satılıb. Ona görə də Xəyyam Rzayevin fəaliyyətinin yoxlanılması onun həbsini qaçılmaz edir.

Hazırda deputat Əliağa Hüseynov Xəyyam Rzayevi xilas etmək üçün hərəkatə keçib. Deputatın çabalarının nəticə verib-vernəyəcəyi də yaxın zamanlarda bəlli olacaq.

Mövzuya qayıdacağıq.

□ E.HÜSEYNOV

Dənizdə boğulanların çoğu niyə gənclərdir?

Dəyanət Rzayev: "Bu məsələdə psixoloji amillər də rol oynayır, ən çox öz imkanlarını düzgün qiymətləndirməyənlər batır..."

Dənizdə boğulanların sayı hər gün durmadan artır. Gün ərzində çimərliklərdə batıb ölənlərlə bağlı bir neçə xəbərlər rastlaşırıq. Belə hallar xüsusən də bu il daha da artıb. Azərbaycanda iyul ayının 7-dən avqust ayının 6-dək dənizdə, çayda, kanalda boğularaq dünyasını dəyişən insanların sayı məlum olub: bir ay ərzində 57 nəfər suda boğulub. Boğulanlardan 7 nəfəri qadın, 50-si kişi olub. Dünyasını dəyişənlər həm Xəzərdə, həm də ayrı-ayrı su kanalları, çaylar və göllərdə boğulub.

Diqqət etsək dənizdə boğulub ölənlərin böyük qisminin gənclər olduğunu görürük. Boğulanlar arasında yaşlılar və uşaqlar demək olar ki, yox deməkdir. Maraqlıdır, nəyə görə daha çox gənclər dənizdə boğulur? Bu kimi faciəvi hallar gənclərin lovgalıqından və sərişsizliyindən irəli gələ bilərmi?

Psixoloq Dəyanət Rzayev dənizdə boğulmaların psixoloji faktorlarla da bağlı olduğunu dedi: "Daha çox gənclərin dənizdə batmasında psixoloji amillər də rol oynayır. Onlar dənizin, suyun dənizdə boğulur? Bu kimi faciəvi hallar gənclərin lovgalıqından və sərişsizliyindən irəli gələ bilərmi? Mə-

sələn, elə insanlar var ki, üzüməyi bacarsa da, əzələlərinə yorğunluq daha tez yaranır. Yorğunluq olanda da insanlar gərəkdir dənizdə kürrəyi üstə uzansın. Ancaq çox vaxt insanlar panikaya düşür. Panikaya düşmək də psixoloji bir faktordur. Bundan əlavə, neçə dəfə şahidi olmuşam ki, valideynin məsuliyətsizliyinə görə uşaqlar dənizdə batırlar. 15 yaşından 30 yaşına qədər olan gəncləri götürsək, görürük ki, bu gənclər bəzən toplu şəkildə yığılıb dənizə gedirlər. Bu zaman da özünü göstərmək və lovgalıq etmək üçün bəziləri uzağa doğru üzür. Ancaq hiss etmir ki, artıq onun ayaqları yerə çatmır. Bunun fərqi varanda isə artıq panikaya düşür ki, mən dərin deyəm. Panikaya düşüldüyü zaman isə bütün əzələlər tez bir zamanda yığılır və sıradan çıxır. Bu cür panika vəziyyətində də batmağa başlayır. Dəniz kənarında müvafiq xilasedicilər, instansiyalar insanları bu mövzuda marifləndirməlidir. Bəzən az yaşlı uşaq valideyni ilə dənizə gedir. Valideyn uşağı bu-

Dəyanət Rzayev

raxır, ağız qızırsır söhbətə. İrad tutanda isə uşağın dayaz yerdə olduğunu və təhlükəli bir durum olmadığını deyir. Bir də görür ki, su axını uşağı aparıb. Ümumiyyətlə, insan öz imkanlarını düzgün qiymətləndirməlidir. İnsan yaxşı üzücü olsa belə, onun üçün ayağının yerə dəyib-dəyməməsi həyatı üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. İnsanlar gedib dərinlikdə üzürlər ki, ayaqları yerə dəyməsin. Onun mənası nədir axı?! Nəyinə lazımdır uzağa üzmək?! Orada daha çox istirahətə diqqət etməlisən. Əgər belə üzmək istəyirsən, get hovuzda üz. Orada səni xilas edə bilərlər. Faciələrin hamısı lovgalıq, özünü göstərməklə ortaya çıxır. İnsan da var ki, adrenalini hissələr yaşamaq istəyir və dərinliyə gedir. Nəticədə isə bu adrenalini onun həyatı bahasına başa gəlir. İnsan da var ki, idmanla məşğul olmayıb. Amma üzüməyi bacarırsınız və uzaqlara getsə də, batmır. Çünki həmin insanın əzələlərinin xüsusiyyətləri elədir ki, onun əzələlərinin davamiyyəti güclüdür və özünə arxayın insandır. Ən çox öz imkanlarını düzgün qiymətləndirməyən insanlar batır".

□ Günel MANAFLI

Hər şey ondan başladı ki, Amerikadakı Oakland Citi-də yaşayan 71 yaşlı psixiatr Eugene Donovan qida borusu xərçənginə tutuldu. Bu xəstəlikdən qurtula bilməyəcəyini anlayan psixiatr dondurulmağa qərar verdi. Onsuz da hər zaman əbədi həyat arzusunda olan birisiydi. İnandı ki, elm və tibb bir gün ölümsüzlüyü kəşf edəcək, amma onun ömrü buna çatmayacaq.

Ona görə də "Alcor Life Extension Foundation" adlı şirkətlə bir razılaşma imzaladı. Eugenenin dörd doğma, üç ögey övladı vardı. Ögey uşaqları belə bir arzuya düşüb, hansısa "fırıldaş şirkət"lə saziş imzalamayı ağılsızlıq, pulu küçəyə atmaq hesab edirdi. Düşünürdülər ki, ögey atalarının ölümündən sonra onlara bir qəpik də pul qalmayacaq.

Beləcə, ailə iki yerə ayrıldı. Doğma uşaqlar atalarının dondurulmasına razı, ögeylər isə narazı idi. Hətta sonuncularından biri Eugenenin əqli durumunun yerində olmadığını ortaya atdı. Digər qardaşlar da dərhal hərəkətə keçib, bunun əksini sübut edən bir arayış aldılar.

Qoca psixiatr 1989-cu ilin 21 mart tarixində səhər saatlarında dünyasını dəyişdi və dərhal prosedurlara başlandı. Öncə mərhumun qanını damarlarından boşaldılar. Ardınca damarlar yüksək təzyiqli, sterilizə olunmuş su ilə təmizləndi. Eugene yalnız başının dondurulmasını istəyənlərdən idi. O inanırdı ki, gələcəkdə elmin inkişafı o səviyyəyə çatacaq ki, tək bir hüceyrədən bir insan belə yaran bilər. Əməliyyatın ən önəmli hissəsi bu idi - nevralliziya. Lazimi hüceyrələrin dondurulub saxlanması sonradan bədəni geri göndərilib yandırıldı.

İlk təcrübə uğurlu olub - iti öldürüb, sonra da həyata qaytarıblar

Maraqlıdır ki, əslində bu sayaq bir qərar da risk sayılır. Ölümdən sonra nə risk deməyin. Bir var, dedə-baba qaydasında ölən, qəbrin, baş daşın, yaxınlarının ziyarət edəcəyi bir yer ola. Bir də var, tibbin nə vaxtsa inkişaf edib, səni dirildəcəyinə inanaraq bədənin dondurulması. Bu termin ilk dəfə 1965-ci ildə istifadə olunub. Bundan əvvəl isə 30-cu illərdə Neil R. Jones yazdığı bir romanda insanların dondurulmasından bəhs edib. Məşhur fizika alimi Robert C. W. Ettinger də 1964-cü ildə işıq üzünü "Ölümsüzlük ehtimalı" adlı kitabında yazırdı ki, insanları dondurub gələcəkdə canlandırmaq mümkündür.

Dünyada dondurulan ilk adam 73 yaşında ağciyər xərçəngindən dünyasını dəyişən amerikalı psixoloq

Dondurulmuş ölümlər Dirilməyi bekliyorlar

Onlar niyə öləndən sonra dirilmək istəyirlər?

Dünyanın ən əcaib insanları indidən ölüb dirilmək üçün böyük plan hazırlayıb

Ceyms Bedforddu. O, 1967-dən bəri buzlar içində dirildiləcəyi günü gözləyir. Amma dünyada bu axına qarşı çıxanlar bəs deyincədir. Məsələn, bəziləri düşünür ki, nano-texnologiyanın və tibbin çox irəlilədiyi biz zamanda tək bir hüceyrədən belə bir insanı yaratmağın mümkün olacağı zamanda kimisə yenidən həyata qaytarmaq vədi ümid tacirliyi, insanları aldatmaqdır. Halbuki həyata keçirilən bir təcrübə artıq bu prosesin mümkün olacağını sübut edir.

Söhbət doktor Paul Segalın 1992-ci ildə Amerikanın "Cryonics Society" təşkilatının sponsorluğu ilə Kaliforniya Universitetində həyata keçirdiyi o məşhur təcrübədən gedir. Doktor Seqal beagle cinsli sevimli iti Milesi dondurub tək-rən dirilməyi bacarmış və bu təcrübə elm adamları üçün o gündən bəri böyük bir sübut sayılır.

Məlumat üçün bildirik ki, sözügedən it qanı çəkiləndən sonra dondurularaq öldürülmüş, 70 dəqiqəlik klinik ölümün ardınca isə qanı tək-rən damarlarına vurularaq otaq temperaturuna geri qaytarılmışdı. Üç yaş yarım-lik it təkrar həyata geri qayıdanda bütün xarakteristik cəhətlərini olduğu kimi daşıyırdı. Vərdişləri və xasiyyəti dəyişməmişdi. 70 dəqiqəlik olsa da, ölüb yenidən həyata qayıtma təcrübəsi artıq özünü doğruldub. Növbə itdən sonra bunu insanların üzərində təcrübədən keçirməkdir.

Adına cryonics deyilən bu prosedur, sadəcə, cəsədi buzların içinə qoymaqla bitmir. Çünki insan bədəni heç bir təhlükəsizlik tədbiri görülmədən dondurularsa, buz kristalları onu əhatə edər və bu, son nəticədə su itkisinə gətirib çıxarar. Bununla da gərginləşən hüceyrə zərfləri cırılıb bədəni parçalayır. Bunun qarşısını almaq üçün donmayan müəyyən kimyəvi maddələrdən istifadə olunur. Ölü bədən öncə buz qəlibləri ilə soyudulur və döş qəfəsi açılaraq bədəndəki qan damarlarından çəkilir. Vücuda yayılması təmin olunan solisiya bədən temperaturunun mənfii 50 dərəcəyə düşməsinə təmin edir. Bədəndəki yağların soyuducuda qalmış bir neçə günlük yağlar kimi qırılması üçün isə xəstə içi natrium dolu böyük metal silindirlər içərisində mənfii 196 dərəcə qorunur.

Bədənin dondurulması 150 min, tək başın dondurulması 80 min dollardır

Ən böyük cryonics şirkəti ABŞ-dakı "Alcor Life Extension Foundation" adlanır. Onu nüfuzuna və populyarlığına görə Amerikanın "Cryonics Society", "Cryonics Institute" və "Trans Time" adlı şirkətləri izləyir. Bu üç şirkətdə hazırda dondurulmuş olaraq bir gün dirildilməyi gözləyən 230 xəstə var. Ölərkən dondurulmaq üzrə anlaşmaya imza atmış insan sayı isə 900 nəfərə yaxındır. Keçək qiymət məsələsinə. Bütün bədənin dondurulma xərci 150 min, tək başın dondurulması xərci isə 80 min dollardır. Ödəmə üçün bəzi güzəştlər də nəzərdə tutulur. Əvvəlcə bir həyat sığortası hazırlatmaq mümkündür. Onun kreditlərini isə öləndən sonra qalacaq miras isə yaxınlarla

verilmir. Onun bir hissəsi dondurulma məsrəflərinə yönəldilir. Yerdə qalana isə faiziylə birgə "mərhum"un yenidən həyata qayıdacağı, buzlarının çözülməyə qədər onun adına yığılır.

Dondurulma istəyənlərin çoxu adını məxfi saxlayır

Türkiyədə bu dondurulma anlaşmasını imzalayan şəxslərdən biri Günər Qurbanıdır. O da sözügedən qərarını "artıq kəfənin də cibi var" deyə şərh edir.

Maraqlıdır ki, yenidən həyata qayıtmaq istəyən insanla

cə adını dünyaya bu cür çatdırmaq istəyirsə, ona da mane olan yoxdur. Odur ki, siyahıda hansısa yerlərimizin olması ehtimalı istisna deyil. Adı dünyaya məlum olan, dondurulmuş iki məşhur sima yazar Dik Cons və əfsanəvi beysbol oyunçusu Ted Villiamdır.

Siyahıdakı azəri türkü: "İşlərimi qurtaran kimi öncə evtanaziya etdirəcəm, sonra dondurulacam"

Keçək həmyerlimizə. G.Qurban "Alcor" firması ilə 1992-ci ildə dondurulma sazişi imzalayıb. Elə həmin vaxt

şirkətin Türkiyə təmsilçiliyini də alıb və o zaman 16 nəfər türk anlaşma üçün ona müraciət edib. Amma hazırda həmin türklərin adları cəmiyyətə açıqlanmır. G.Qurban özünün dondurulma istəyini isə belə izah edir: "Mən başqa insanlar kimi yaşamağı çox sevdiyim və ya əbədi həyatdan zövq aldığı üçün bu anlaşmanı imzalamamışam. Tək istəyim qısa müddətə də olsa gələcəkdə dünyanın necə olduğunu görə bilməkdir. Texnologiyanın inkişafını, şüalanmanı, zaman maşınının icadını, insanların beynini 100 faiz istifadə edəcəyini, eləcə də digər Günəş sistemlərinin kəşfini görmək istəyirəm. 80 il ərzində insanların yenidən həyata qayıda biləcəyinə inanıram. Çünki texnologiya inanılmaz sürətlə irəliləyir. Bu inkişaf nəticəsində siz istədiyiniz yaşda da oyana bilərsiniz. Mən 17 yaşında oyanmaq, daha doğrusu, oyandırılmaq istəyirəm. 50 ildə bir neçə həftəliyine oyanısam, bu, mənə bəs edər".

G.Qurban dünyada ilk canlı olaraq dondurulacaq insan olmağını hədəfləyir. Yeni o, dondurulmaq üçün ölümü gözləmək istəmir: "Artıq həyat sevinclərim azalmağa başladı. Yaşılığın tələsinə düşmək istəmirəm. İnsanlar ruhlarıyla bərabər yaşlanırlar, amma mənim ruhum 17 yaşındadır. Bir az daha yaşasam, onsuz da gəncləri qışqırmaqdan öləcəyəm. O səbəbdən də işlərimi qurtaran kimi, planlaşdırdığım kitabı yazan kimi Kolumbiyaya gedib etfanaziya (tibbi üsullarla həyatın dayandırılması, bir növ tibbi intihar-S.T.) etdirəcəyəm. Ardınca da dondurulacağam".

G.Qurban sözügedən prosedurun dini qaydalara zidd olması barədə suallara da aydınlıq gətirib. Deyib ki, əslində bu günün tibb anlayışına görə, ölü olaraq qəbul edilən şəxslər gələcəyin tibbinə görə ölü olaraq qəbul edilməyəcəklər. Ona görə də bunun hansısa qaydalara zidd olması sualı gündəmdən qalxır.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Yeni yol islahatları da sənişinlərin "cibinə girir"

Avropa Oyunlarından sonra paytaxtdakı avtobusların əvvəlki marşrutları hələ də bərpa edilməyib; sənişinlər narazı, marşrut sürücüləri isə razıdır...

Avropa Oyunlarına görə paytaxt yollarında sıxlığın azaldılması məqsədilə bir çox islahatlar həyata keçirildi. Bunlardan ən əsası rayon qeydiyyatı olan avtomobillərin şəhərə buraxılmaması idi. Bu avtomobillər üçün şəhərin giriş istiqamətlərində dayanacaqlar yaradıldı.

Nəqliyyatda tətbiq olunan digər bir yenilik Bakıtrafi qəsəbələrədən gələn marşrut avtobuslarının dayanacağına dəyişdirilməsi və "20 Yanvar" istiqamətində hərəkət edən avtobusların son dayanacağına avtovağzalə yönəldilməsi oldu.

Təbii ki, bu, müvəqqəti də olsa, şəhərdə txacların qarşısını aldı. Lakin Avropa Oyunları artıq bitib. Bəs gərəsən marşrut avtobuslarının öz əvvəlki xətləri üzrə hərə-

dan, yalnız avtovağzal vasitəsi ilə getmək mümkündür. Bu isə əhali arasında narazılığa səbəb olur.

Dayanacaqlarda marşrut gözləyən sakinlərlə həmsöhbət oluruq. Hər gün 167 nömrəli marşrutdan istifadə edən Abşeron rayon sakini Teymur Rzayev nəqliyyatın fəaliyyətindən narazıdır: "Yaşadığım Qobu qəsəbəsi-

nin 10 minə yaxın əhalisi var. Lakin marşrut avtobusları çox balacaqdır. Qəsəbəyə gələn marşrut xətlərinə az sayda avtobus buraxılıb. Marşrutların əvvəlki qaydaya qayıtmaması, həm yolumuz, həm də büdcəmizə təsir edir. İkiqat yol xərcimiz çıxır. Hər gün 40 qəpik artıq ödəyirik. Əvvəl qəsəbədən "20 Yanvar"a 30 dəqiqəyə çatır-

dıqsa, indi 1 saata güclə çatırıq. 20-25 dəqiqə avtovağzalda ləngiyirik".

Digər bir narazı Sulutəpə sakini Süleyman adlı şəxs işə gedib-gələrkən çox əziyyət çəkdiyini dedi: "Əhmədli" metrosu yaxınlığında işləyirəm. Marşrutların dayanacağına avtovağzalə köçürülməsi işimizi çətinləşdirib. Sulutəpədən birbaşa "20 Yanvar" metrosuna gedirdim, oradan isə, işimə. İndi zülməyəm".

Sənişinlər onu da dedilər ki, burada qazanan marşrut sürücüləridir. "Məsafə nə qədər azalsa da, bu gediş haqlarına təsir etməyib. Sulutəpə istiqamətində hərəkət edən 158 nömrəli marşrut həmişəki kimi sənişinlərdən 30 qəpik yol haqqı alır. Əgər məsafə azalıbsa, niyə gediş haqqı azalmır?"

Nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Ərşad Hüseynov musavat.com-a açıqlamasında bu durumu dəyərləndirib:

"Avropa Oyunlarından sonra Bakıtrafi qəsəbələrədən gələn avtobuslar şəhərə buraxılmamalı idi. Yol Hərəkəti Təhlükəsizlik Komissiyası qərar qəbul edib ki, Bakı şəhərində ictimai nəqliyyatın optimallaşdırılması ilə bağlı sentyabr qədər tədbirlər görülsün. Hər halda onu da gözləyək. Amma optimal variant tətbiq etməklə o deməkdir ki, insanlar şəhərin istənilən yerlərində, yaşadıkları yerdən digər ünvana rahat şəkildə çatmalıdır. Şəhərdən kənarda bütün avtobusların hamısını avtovağzalə yönəltmək çox kobud yanlışlıqdır. Bu sənişin axınında ciddi problem yarıdır. Süni şəkildə sahibkarlar

pul qazanırlar. Çox təəssüf ki, belə hallara rast gəlirik. Bir avtobusla gedənlər, məcbur olub iki avtobus dəyişirlər. Bu yanlış qərardır. Sənişin axınının ritmini pozan bir sistemdir. Burada optimallıqdan söhbət gedə bilməz. Oyunlardan sonra dərhal əvvəlki xətlər bərpa olunmalı idi".

Daha bir məqam avtovağzalə giriş ödənişli olmasıdır. Nəzəret buraxılış məntəqəsinin üzərinə "Giriş haqqı 1 manatdır" lövhəsi vurulub. Avtovağzalə daxil olan sürücülər hər dəfə buna görə, 1 manat ödəməli olurlar. Adının hallanmasını istəməyən sürücülər bu vəziyyətdə narazıdır: "Məcbur olub taksi qiymətlərini 2 manat bahalaşdırıq. Çünki sənişini aparıb ünvana çatdırdıqdan sonra yenidən avtovağzalə qayıdıq, yenə 1 manat ödəməli oluruq".

Ekspert avtovağzalə giriş qiymətinin ödənişlə həyata keçirilməsinə də toxundu: "Əslində 1 manat dayanacaqlardan istifadə üçün tətbiq edilir. Lakin elə sürücülər var ki, dayanacaqlardan istifadə etməyərək, sənişin düşürdüb gedirlər. Bir tərəfdən girişin pullu olmaması müəyyən sıxlıq yarada bilər. Bununla belə, optimal variant tətbiq etmək olar ki, avtovağzalə taksilər və ya fərdi avtomobillər müəyyən meyarlar ilə sərbəst daxil olsunlar. Sənişinləri düşürdüb dərhal oranı tərk etsinlər. Bu şəkildə ödənişi ləğv etmək və sıxlığın qarşısını almaq olar".

Mağrur Salmanov
Fotolar müəllifindir

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq
- ✓ Sözləri əzbəzləməklə deyil onları istifadə edərək öyrənmək
- ✓ Danışaraq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Ola tələffüz və güvənlə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbətlər

ENGLISH EXPLOSION

dərsləri kursunuz tərəfindən tələb olunduqda HƏDİYYƏ OLUN

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 5
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Bərdədə taksi sürücüsü özünü güllələdi

Bərdədə intihar hadisəsi baş verib. Anspres-in məlumatına görə, rayonun İsmət Qayıbov küçəsində yaşayan Yusif Məmmədov ov tüfəngi ilə özünü güllələyib. O, başından aldığı güllə yarasından hadisə yerində dünyasını dəyişib.

Yaxınlarının sözlərinə görə, Yusif Məmmədov əvvəl şəxsi avtomobili ilə rayonlar arası taksi fəaliyyəti ilə məşğul olub. Təqribən bir il öncə avtomobil qəzasına düşüb. O vaxtdan da əsəb sarsıntısı keçirirmiş.

Hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşları hadisə yerində araşdırma aparır. İntiharın dəqiq baş vermə səbəbi də araşdırmalardan sonra məlum olacaq.

Avqustun 7-də Avropa Liqasının pley-off mərhələsinin püşkü ilə "Qarabağ" və "Qəbələ"nin rəqibləri müəyyənləşdi. Çempionlar Liqasının III təsnifat mərhələsində iki oyunun nəticəsinə görə "Seltik"ə uduzan "Qarabağ"ın pley-off mərhələsində bəxtinə bu dəfə nisbətən asan rəqib - İsveçrənin "Yanq Boyz" klubu düşdü.

"Yanq Boyz" klubu haqda nə bilirik?

"Apollon" səddini keçməklə tarixində ilk dəfə pley-off mərhələsində oynamaq hüququ əldə edən "Qəbələ" isə bu dəfə yunan Kiprinin "böyük qardaşları" Yunanistanın klubu ilə rəqib oldu. "Qəbələ"yə "Panatinaikos" səddini keçmək asan olmayacaq.

"Qarabağ"ın Çempionlar Liqasının təsnifat mərhələsində keçirdiyi oyunlar klubun əvvəlki mövsümə nisbətən zəiflədiyini göstərdi. "Qarabağ" əvvəlki heyətlə "Seltik"i yarıyolda buraxmaq gücündə idi. Klubun yeni transferləri hələ ki özünü təsdiqləyə bilmir. "Qarabağ" kimi Avropada gücünü yeni göstərməyə başlamış klublar transfer - oyunçu alıb-satmaq məsələsində diqqətli olmalı, hətta lazım gəldikdə oyunçusunu belə satmamalıdır. Ta o zamana kimi ki, komandada transferlər zamanı boşluqlar yaranmasın. Bir oyunçuya klubda yerini möhkəmlətmək, dilini belə bilmədiyi oyunçularla anlaşmaq üçün bəzən aylar lazım olur. Doğrudur, klub da transferlərdən qazanmalı, yeni futbolçular heyətinə daxil etməlidir. Amma onu da nəzərə almaq lazımdır ki, "Qarabağ" indi Azərbaycanın brend klubudur, hətta milli komandadan belə daha çox azarkeşi var. Bu səbəbdən transferlə bağlı kluba olan iradları bölüşmək olar. Amma indi Çempionlar Liqasının qrup mərhələsini unutmaq və Avropa liqasının qrup mərhələsinə düşmək barədə düşünmək lazımdır. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, bu dəfə püşk "Qarabağ"ı "Ayaks" kimi klubla rəqib etməsə, sevinmək lazımdır.

"Avropa Liqasının bu mərhələsində zəif rəqib olmur. Püşkatmadan sonra "Yanq Boys" haqda kiçik araşdırma apardım. Maraqlı komandadır. Zəngin Avropa təcrübəsinə malikdirlər. Həmçinin avrokuboklarda yaxşı nəticələri var". Bu sözləri "Qarabağ"ın baş məşqçisi Qurban Qurbanov püşk haqda danışarkən deyib. O, İsveçrənin "Yanq Boyz" klubunun əsl gücünü ilk oyundan sonra görəcəklərini bildirib: "Püşkatmadan sonra rəqib barədə konkret fikir söyləmək çətin olur. Məncə, ilk qarşılaşmadan sonra onlar barədə hərtərəfli məlumatımız olacaq. Yeni rəqibin oyununu canlı görmək başqadır. Onun əsl gücünü onda görürsən".

Miralem Süleymani kimdir?

İndi isə rəqib haqqında "Yeni Müsavat"ın topladığı məlumatları təqdim edirik:

"Yanq Boyz" 1898-ci ildə yaradılıb. Oyunlarını paytaxt Berndəki 32 min tamaşaçı tutan "Stad de Syussi"də keçirir. Komanda sarı-qara formasına görə "Arılar" kimi tanınır. UEFA-nın reytingində 68-ci yeri tutur. Komandanın prezidenti Verner Müllərdir. Klub 11 dəfə ölkə çempionu olub. Sonuncu dəfə isə uzaq

1986-cı ildə çempionluğu bayram edib. Elə həmin il 1987-ci ildə Kuboklar Kubokunun dörd klubu arasına düşsə bilib. Çempionlar Liqasının yarıfinalçısı isə 1958-ci ildə olub. Statistikadan da göründüyü kimi, klubun tarixi qədim olsa da, uğurları ilə öyünə bilməz. Üstəlik heftəsonu "Yanq Boyz" baş məşqçisiz qalıb. İsveçrə klubunun çalışdırıcısı Uli Forte istefa verib. Buna səbəb komandanın Çempionlar Liqasının III təsnifat mərhələsində "Monako"ya hər iki görüşdə məğlub olması olub (1:3, 0:4). Bu məğlubiyyət baş məşqçinin istefa verməsi ilə nəticələnib.

Komandanı Fortenin köməkçisi Harald Qamperle çalışdıracaq. Qarşıdakı çempionat

matçlarında o komandaya qələbələr qazandırsa, baş məşqçi kimi təsdiqlənə də bilər.

Klubun əsas oyunçularından biri hücumçu 26 yaşlı Miralem Süleymanidir. O, futbolçu karyerasına Belqraddın "Bataynitsa" gənclər komandasında başlayıb. Sonra isə "Partizan"ın gənclərdən ibarət komandasında oynayıb. 2007-ci ildə Avropa klublarının diqqətini cəlb edib və Hollandiyanın "Herenven" klubuna transfer olunub. İlk zəndə o, Hollandiya çempionatının ən yaxşı gənc oyunçu" adı alıb.

18 yaşlı Miralem ilə Hollandiyanın "Ayaks", "Feyenoord", "Eindhoven" və İngiltərənin "Çelsi" kimi klubları maraqlanmağa başlayıblar. 2008-ci il Süleymani 16,25 milyon avroya "Ayaks"a tranfer olub ki, bu da Hollandiya futbol tarixində ən bahalı transfer hesab olunurdu.

leymani 13 oyun keçirib və bir qol vurub.

31 yaşlı yarımmüdafiəçi Rafael Nuççaloda klubun kapitanı olmaqla yanaşı təcrübəli oyunçu hesab olunur. O, 2011-ci ildən klubda oynayır.

Qeyd edək ki, "Yanq Boyz" və "Qarabağ" arasında ilk oyun avqustun 20-də İsveçrədə, cavab görüşü isə bir həftə sonra Bakıda keçiriləcək. Ümid edirik ki, bu oyundan sonra "Süleymani" oynayan biz olacağıq...

"Qəbələ" yenə qələbə qazanarsa...

"Qəbələ"nin Avropa Liqasının pley-off mərhələsindəki irəliləməsi artıq klubun uğuru hesab oluna bilər. Əlbəttə, Avropada hələ təzə-təzə tanınmağa başlayan "Qəbələ"nin püşkdə bəxtinə "Panatinaikos" düşməsəydi klubun Avropa Liqasının qrup mərhələsinə vəsiqə qazanması daha real ola bilərdi. Amma "Qəbələ"nin dikbaş Kipr yunanlarını - "Apollon"u mübarizədən kənarlaşdırması klubun inamlı oyununu göstərir. "Panatinaikos" la bizi çətin oyun gözləyir. "Qəbələ" üçün çətin olacaq. Ancaq burada da eyni düşüncə ilə oynamalıyıq. "Panatinaikos"u keçmək şansımız var. Uğur qazanmaq üçün bütün gücümüzü ortaya qoymalıyıq. Qələbə qazanmaq istəyiriksə, bütün şanslarımızdan istifadə etməliyik". Bunu klubun prezidenti Taleh Heydərov deyib. O bildirib ki, komandanı səfər matçlarında dəstəkləmək əla ideyadır: "Afinadakı qarşılaşmaya getməyi düşünürəm. Çünki bizi ağır oyun gözləyir. Komandamızın belə ağır qarşılaşmada dəstəyə ehtiyacı var".

"Panatinaikos" klubunun baş məşqçisi Yannis Anastasiou "Qəbələ" haqda bunları deyib: "Rəqibin tanış olmaması hər zaman bizi işimizə daha çox köklənməyə vadar edir. Azərbaycanda son illərdə futbol inkişaf edir. Rəqib haqda ətraflı məlumatımız yoxdur. Ancaq "Qəbələ"nin daha öncəki mərhələlərdə keçirdiyi oyunların videoyazılarını izləyərək rəqibi daha yaxşı öyrənəcəyik".

"Qəbələ"nin baş məşqçisi Roman Qriqorçuk "Panatinaikos"un Avropada sayılıb-seçilən klub olduğunu xatırladı: "Əlbəttə, rəqib favoritdir. Ancaq bizim heç olmasa bir şansımız var. Bax, həmin şansdan maksimum yararlanmaq üçün canımızı meydanda qoyacağıq". Yunanistan klubunun kapitanı Xose Karlos Qonçalves Rodriges "Qəbələ" ilk dəfə play-offa kimi gəlsə də, yaxşı komandadır" deyib.

Xatırladaq ki,UEFA "Qəbələ" ilə "Panatinaikos" arasındakı ilk oyunun yerini dəyişib. Buna səbəb Avropa Liqasındakı hər iki komandamızın - "Qarabağ"la "Qəbələ"nin cavab oyunlarını evdə keçirməsi olub. Belə ki, UEFA yalnız zəruri hallarda eyni gündə bir şəhərdə iki matçın baş tutmasına icazə verir. Püşkün nəticəsinə əsasən "Qarabağ" "Yanq Boyz"la, "Qəbələ" "Panatinaikos"la ilk oyunu səfərdə, cavab matçını evdə keçirməli idi. UEFA-nın qərarından sonra avqustun 20-də "Qəbələ" və "Panatinaikos" arasında baş tutacaq oyun Bakıda, bir həftə sonrakı qarşılaşma isə Afinada baş tutacaq.

□ "Yeni Müsavat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 173 (6201) 10 avqust 2015

Qadınları "şeytan" deyərək öldürdülər

Hindistanın Carkand əyalətində yaşayan 5 qadın kəndlilər tərəfindən "şeytan" olduğu iddia edilərək öldürüldü. Hadisədən sonra polis 24 kəndlini həbs edib. Kəndlilər falçılıqla məşğul olan qadınları "şeytan" adlandırdılar. Daha sonra isə onlara ağaclarla və kəsici alətlərlə hücum ediblər. Polislərin verdikləri məlumatlara görə, öldürülən qadınlar kənddə ortaya çıxan xəstəliklərə və uğursuzluqlara görə günahkar bilinirlərmiş. Hadisə haqqında araşdırma aparan polislər kəndlilərin nə qədər cəza alacaqlarını deməyiblər. Lakin Hindistanda belə hadisələr tez-tez baş verir. Hindistanda 2000-2012-ci illər arasında çoxu qadın olmaqla 2 min 100 nəfər "şeytan" adlandırılaraq öldürüldü.

Xərçəngi qoxulayan itlər

Ingiltərədə 9 it, sadəcə, qoxulayaraq qarşılardakı xəstənin böyrək, sidik kisəsi, ya da prostat xərçəngindən əziyyət çəkib-çəkmədiyini müəyyən-ləşdirmək üçün yetişdirilib. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, yalnız 6 ay təlim keçirilən itlər 93% ehtimalla xərçəng xəstəliyi haqda diaqnozu doğru qoya bilirlər. İtlərin təlim işi ilə Tibbi Diaqnoz İtlərinə Yardım Dərnəyi və Beynəlxalq Səhiyyə Təşkilatı məşğul olur. İtlər xərçəng xəstəli olan şəxslə qarşı-qarşıya gəldikləri zaman oturub gözləyirlər. Sağlam insanların yanından isə keçib gedirlər. Mütəxəssislər təlim keçirilən 6 labrador, 2 spaniel və 1 vizsla cinsli itləri ilk etapda 3

min nəfərdən alınmış hüceyrə analizi ilə test ediblər. Əgər itlərin təlim müddəti isə

tənilən nəticəni verərsə, xəstələr itlərin köməyi ilə pulsuz müayinə ediləcəklər.

Ən rüşvətxor ölkələr

FİFA-dakı rüşvət qalmaqlı diqqəti yenidən dünyada korrupsiya probleminə yönəldib. ANS PRESS-in məlumatına görə, risklərin təhlil edilməsi sahəsində ixtisaslaşan beynəlxalq "Verisk Maplecroft" təşkilatı bunu nəzərə alaraq korrupsiyaya meyilli ölkələrin siyahısını hazırlayıb. Təşkilat siyahını 2012-ci ilin avqustundan 2014-cü ilin avqustuna qədər olan dövrdə dünyanın 198 ölkəsinin iqtisadiyyatını araşdırma apararaq tərtib edib. Araşdırmalar "Transparency International", "Freedom House" və ABS Dövlət Departamentinin hesabatları əsasında aparılıb. Təşkilat təhlillər zamanı xüsusilə beş amilə diqqət edib:

1. korrupsiyanın tezliyi;
2. korrupsiyanın davamlılığı;
3. korrupsiyanın əhatəliliyi;
4. korrupsiyanın ağırlığı;
5. rüşvətxorların cəzalandırılmaması.

"Verisk Maplecroft"un analitikləri bu amilləri 10 ballıq şkala ilə qiymətləndiriblər. Burada "0" korrupsiya riskinin ən yüksək həddi, "10" isə ən aşağı həddi kimi müəyyən edilib. Məlum olub ki, korrupsiyadan ən çox əziyyət çəkən ölkələr Afrikada Sahara səhrasının cənubunda yerləşən və Yaxın Şərq ölkələridir. Belə ki, ən yüksək korrupsiya səviyyəsinin müəyyən edildiyi ölkələrin 45 faizi məhz Afrikada - Saharadan cənubda yerləşir. Bundan başqa, araşdırmalar neft, qaz və dağ-mədən sənayesi müəssisələrində də rüşvət hallarının geniş yayıldığını göstərib. Buna görə siyahının aşağı yerlərində bir neçə Yaxın Şərq ölkələri və Rusiya qərarlaşıb.

114 yaşlı gənc

ABŞ-da yaşayan yeni-yetmə qız nadir xəstəlikdən əziyyət çəkir. Xəstəliyinə görə 18 yaşlı bu gənc bir ildə 10 qat sürətlə qocalır. Roşelle Pundare genetik xəstəliyə görə indi 114 yaşlı qarı kimi görünür. ABŞ-da yayımlanan "Body Bizarre" adlı proqrama qonaq olan qız ölkəni görünüşü ilə təəccübləndirib. Belə ki, onun bu xəstəliyə görə nə boyu uzanıb, nə də inkişafı normal olub. İndi 18 yaşlı Roşellenin qırıqmış dərisi onun yaşından dəfələrlə yaşlı görünməsinə səbəb olur. "Progeria" adlı xəstəlikdən əziyyət çəkən qız ailənin 8-ci övlətidir. Onun saçları hələ iki yaşında olanda tökülüb. Bundan beş il sonra isə dərisi qırıqmağa başlayıb. Hələlik, həkimlər qızın dərindən heç bir çarə tapa bilmirlər. Ailəsi belə onun bundan sonra düzəlməyəcəyini deyir.

QOÇ - Maraqlı yeniliklərə hazır olun. Bütün göstəricilər güclü olacağından, təxminən on günün işini görəcəyinizdən xəbər verir. Amma bu proseslər daha çox nahardan sonra təsadüf edəcək.

Qoroskop (10 avqust) **Səbuhi Rəhimli**

BUGA - Qarşınızda duran bu mistik təqvimdə yalnız işgüzarlığınızı artırmalısınız. Yeni işlərə başlamaq haqqında sövdələşmələr aparın. Çünki bu addım böyük perspektivlərdən xəbər verir.

ƏKİZLƏR - Müəmmal bir tarixdir. Özü-nüzlə bağlı situasiyaları nəzərdə saxlaya bilməyəcəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz adamların rəyi ilə hesablaşsınız. Sizə kömək göstərəcəklər.

XƏRÇƏNG - Daxili gərginliyinizi xeyli səngiyəcək. Bu işə başınıza yeni ideya və perspektivli fikirlərin gəlməsinə səbəb olacaq. Həlli mürəkkəb olan işlərə girişməyin. Sizə passivlik yarasdır.

ŞİR - Həqiqətə yaxın olan arzularla yaşayın. Paxıl və bədxah adamların müdaxilələrinə fikir verməyin. Bürcünüzün "hakimiyyətdə" olduğu bu gözəl gündə enerjinizi boş şeylərə görə itirməyin.

QIZ - Daxili duyğularınızı tənzimləmək üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduzlar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir. Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhətinizə fikir verin.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir gün yaşayacaqsınız. Kiçik gərginlikləri nəzərə almasaq, ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə ürəyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz gözlənilir.

ƏQRƏB - Saat 15-ə qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqda heç bir problemə rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı müddətdə isə ehtiyatlı olun. Axşam saatlarını evdə keçirməyə çalışın.

OXATAN - İştirakçısı olduğunuz prosesləri gərginləşdirməyin. Qanqaraldan işlərə meyil etməsəniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci yarısını bütünlüklə maliyyə məsələlərinə həsr edin.

OĞLAQ - Avqustun bu qərribə günü həmişə çox sizin üçün uğurlu olmalıdır. Odur ki, vaxtınızı boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qazana bilərsiniz.

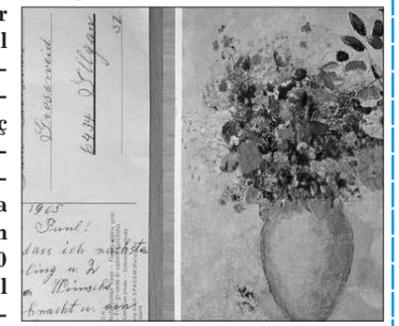
SUTÖKƏN - Taleyüklü məsələlərin həlli üçün perspektivli təqvimdir. Mövcud problemlərinizi aradan qaldırmaq üçün əhəmiyyət kəsb edən adamlarla görüşün. Məsuliyyətsizlik etməyin.

BALIQLAR - Proseslərin inkişafı mənfi istiqamətdə cərəyan edə bilər. Bu səbəbdən bəzi məsələlərdə ehtiyatlı olmalısınız. Günortadan sonra nüfuzlu və etibarlı adamlarla görüşməyiniz vacibdir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

50 il sonra gələn məktub

Ingiltərədə bir açıqca tam 50 il sonra ünvanına təslim edilib. İsveçnin İbaç şəhərindəki bir adrese 50 il əvvəl göndərilən bir açıqca bu günlərdə təslim edilib. Üzərində 10 santimetrlik pul olan məktub gətirən poçtalyon açıqcanın sahibindən əlavə pul da istəyib. 1965-ci ildə göndərilən açıqca sahibinin ölümündən sonra gəldiyi üçün oğluna təslim edilib. "Həyatımda belə tez gələn məktub görməmişdim" deyərək zarafat edən ev sahibi atasına göndərilən açıqcanı təslim alıb.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: **Rauf ARİFOĞLU**
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: **yenimusavat@mail.ru**

Ünvan: **Bakı şəhəri, R.Rüstəmov küçəsi**
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: **520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU
Lisənziya N: **B 114**
SAYI: **4.300**

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.